

ELŐFIZETÉS

HELYTLEN:

Egy évre ..... 24 havi.
Egy hónap ..... 2 havi.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 24 havi.
Egy hónap ..... 2 h. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és cseszéi egyesülé-
s vezetéki palotájában.
TELEFON-SZÁM: 32.

KIADÓHIVATAL:

Arad, Nyomda Részvény-
Társaság.
Jászai téren, az ut. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Péntek, február 4

Durazzo-hoz közelednek
csapatfaink.

Budapest, február 3. A főhadiszállásról jelentik:

Olasz hadszíntér:

A tengermelléki arcvonalon az ágyuharc ismét több ponton igen élénk volt. A tolmeini hídfőnél csapatfaink árkasztámadással kiszélesítették a Santa Luciától nyugatra eső állásukat. Az ellenség által kijáratott árkokban számos holttestet és sok hadianyagot találtunk.

Orosz hadszíntér:

Bojantól északkeletre egy előállásunk ellen intézett orosz rajtaütés megghiusult. Keletgaliciában és a wolvyniai arcvonalon mindkét részről élénk repülőgép tevékenységet fejtettek ki. Az orosz repülőrajok egyike hat bombát dobott Buczaezra, melyek két lakost megöltek és többet megsebesítettek. Egy másik repülőgépraj Lucktól északkeletre egy bombával megsemmisített három épen beszállított orosz hadifoglyot. A mi repülőgépeink sikerrel bombázták a Czortkowitztől nyugatra és Zbaraztól északra eső területeket. Különben helyenként tüzéségi harc volt.

Délkeleti hadszíntér:

Az Albániában előnyomuló osztrák-magyar hadsereg előcsapataikkal elérték a Krutától nyugatra eső vidékeket. — Montenegróban osztrák uralkodik. — Köfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

(Kruja Durazzótól északkeletre légvonalban ötven kilométernyire.)

Durazzo és Valona
légi bombázása.

(Kojovic sorhajóhadnagy hőstette.)

Január huszonegyedikén öt, január huszonehetedikén kettő és február elsőjén három tengeri repülőgépünk Durazzót és különösen a város közelében levő sártortáborokat pusztító hatással bombázta és noha egy szárazföldi ütegek, mint a hadihajók élénken tüzeltek rájuk, mindannyiszor sértetlenül tértek vissza. Február másodikán Valonát három tengeri repülőgépünk

bombázta és ott a kikötői telepeket, a flottanavokat és sártortáborokat többször eltalálta. A szárazföldi és hajóütegek heves tüzelésében a repülőgépek egyikének motorját két találat érte, amelyek a gépet a tengeren való leszállásra kényszerítették. — Kojovic sorhajóhadnagy a csapat vezetője habozás nélkül leszállt a megrongált repülőgép mellé a Bóratól erősen hullámzó tengerre és a sáronai ütegek, valamint két teljes gőzzel közeledő torpedóhajó tüzelése ellenére sikerült neki a két sértetlenül maradt repülőgéppel repülőgépész biztonságra helyezni, a megrongált repülőgépet alaposan hasznavehetetlenné tenni, a kettős személyzetet még idejében felrepülni és kettőszáz kilométernyi repülés után a cattarei öbölbe sértetlenül visszatérni. — Flottaparancsnokság, — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Heves tűzharc nyugaton.

Berlin, február 3. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az ellenség tüzésége Flandriában élénken válaszolt az ellenséges állásoknak széles arcvonalon történt lövetésére. Hullucktól északnyugatra megszállottuk arcvonalunk előtt az angolok által robbantott két tölcéért. Neuville vidéken a délutáni órákban ellenség ágyúzása igen hevesebbé fokozódott. Az arcvonal egyéb helyein is élénk tüzéségi, az Argoonneokban pedig kézigranát harcok fejlődtek. Repülőink Perennes vidékén lelőtték egy angol és egy francia harcirepülőgépet. Bennülök közül hárman meghaltak, a francia megfigyelő súlyosan megsebesült.

Keleti és Balkán hadszíntér:

Helyzet általánosságban változatlan. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Palota a háboruban.

Arad, február 3.

Aradon, úgy látszik, nem értik meg II. Vilmos császárt. A nagy német uralkodó azt mondotta: a háborúnak érdeke, hogy a hadviselés alatt a polgári élet lehetőleg tartsa meg békés formáit és rendes menetét. Ez ezt követik is az ipartól kezdve a művészetig, a tudományos élettől a szórakozásokig. Ez azonban nem jelent egyet azzal, hogy a háború alatt is tartsuk meg a béke időkben megszokott hibákat. A békében egy-két, három hibát nagyobb baj nélkül lehet elviselni, a háború azonban már nem tűr ilyen luxusokat.

Az ós-aradi hibák közé tartozott az építkezési szenvedély. Sőt ennél is rosszabb valami: a bizonytalan építkezések alá való telekvétel. A példáit nem akarjuk ismételni ennek. Hogy azonban a háború alatt is igazi ok, komoly cél és főként minden közérdek és haszon nélkül építkezésbe fogjanak: — ezzel nem szabad a várost a jogos megítélésnek kitenni.

Tény az, hogy az építkezés teljes megállása a felszínes gondolkodót könnyen arra a gondolatra csábíthatja, hogy a hiányzó magánvállalkozást ezen a téren a középítéseknek kell pótolni. Csakhogy ez sehogyse illik arra, hogy Aradon rendőrségi palotát építsenek. Ez a

reprezentáció mindenekelőtt most, a mikor az anyagok száz-kétszáz perccenttel drágulnak, egyáltalán nem lehet sürgős. Azután meg azért is helytelen lenne ez az építkezés, mert a háború folytán beállott munkáshiány egyszerre teljesen megakasztaná azt s esetleg a városnak egy félig kész épülettel kellene kivárni a háború végét.

Azok a középítkezések, a melyek a kellő időben segíteni is fognak az építő-ipar nehéz helyzetén, egész más természetűek. Mindenekelőtt azok a munkák tartoznak ide, a melyek a háború pusztításait vannak hivatva pótolni. Fájdalom, óriási méretekre terjedő rekonstrukció vár az iparra s bizonyára jogosult a várakozás, hogy a kormány ezeknél nem csupán a nagyvállalkozókat veszi igénybe, de módot nyújt a közép- és kisipar foglalkoztatására. Ezeknél a munkálatoknál nem számít az anyagok drágulása. Nem azért, mert ezekre bizonyára bővebben telik fedezet, mint egy eladósodott város kasszájából, de a miatt, mivel ezek sürgősek, halasztást nem tűrnek. A közbiztonságot, ha az emberek nem hiányzanak hozzá, bizonyára jó ideig el lehet látni külön palota nélkül is. Az pedig igen különös eljárás, a

mikor a város bizottságaiban azt mondják: hiszen nem építünk, hanem egyelőre csak helyet nézünk a rendőrségi épületnek. Egész úgy hangzik ez, mint a mikor a hiszékeny páciensnek azt mondja a fogorvos: nem húzom ki a fogat, csak belenyulok a szájába, hogy azt megtapintsam. Ha nem akarja kihuzni, akkor nincs célja annak, hogy a páciens szájában vágkáljon. Ha pedig belenyul, akkor bizonyosan a kezében van a harapófogó. Ha a városnak nincs komoly akaratában, hogy építkezék, akkor nem lehet ok és cél a telekkutatásnak. Attól a háboru miatt talán csak nem kell tartani, hogy a legjobb telkeket elkapkodják a város orra elől? Ha pedig a város nem akar telket vásárolni, hanem a maga telkei közül akarna kiválasztani, arra igazán ráérne a háboru után is! Amikor azt képzeljük, hogy a közigazgatás minden idejét a hadsegélyezettek, a hadirokkantak és hadiárva ügyei, a közéletmezés nehézségeinek leküzdése foglalja el, — akkor a közigazgatás ráérne az ilyen fölösleges és időszerrülten dologra?

Igen, vannak a békés időknek olyan feladatai, amelyeket a háboruban se szabad elhanyagolni. De az okatlan tékozlás, akármennyire divat lehetett a békében, a háboruban egyenesen tilos. Mert azt igazán nem mondhatja egy vidéki város, ha olyan különös is, mint mi vagyunk: túlünk lehet háboru, világfelfordulás, drágaság, munkáshiány, kerül, a mibe kerül, tart, a meddig tart, azért mégis lesz rendőrségi palotánk.

VÁROS ÉS MEGYE

Folytatásos sorrendje az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1916. évi február hó 9-én délután 4 órakor tartandó rendes közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraoknak. 9. A magy. kir. belügyminiszter leírata a fertőtlenítő állomáson szemétszételő kamercének létesítése tárgyában. 10. Az Országos Munkás Betegsegélyező pénztárnak a város által adományozott telkekre vonatkozólag fennálló építési kötelezettség meghosszabbítása iránti beadványa. 11. A tanács betervezte a módosított építési szabályrendeletet elfogadása végett. 12. Olmützer Károly városi szerződéses szatolának egységárainak 25 százalékkal való felemelése iránti kérelme. 13. A tisztviselők béterjeszté az Aradi Korcsolyászó Egylettel a Baross-park egy részének használatára megkötött szerződést jóváhagyás végett. 14. U. az betervezte Braun M. céggel a tűzvédelem, rendőrség és hivatalosolgók részére szükséges téli ruhák szállítása iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. 15. U. az betervezte az Aradi kőszén és kőszérforgalmi vállalattal méz szállítása iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. 16. U. az betervezte a Kniffel Károly és fia céggel a gépjárműk részére szükséges szén szállítása és a város részére szükséges portland-cement szállítása iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. 17. U. az betervezte Császai Józseffel, Oláh Jánossal, Lókin Szávával, Illa Demeterrel, Böder Adolfaival, Lada Szávával, Stejánov Szvetozárral, Stejánov Zeigmonddal, D. Kiss Péterrel, (háromrendbeli) Engelhardt Francescal és Jovanov Jánossal meg-

kötött földhaszonbérleti szerződést jóváhagyás végett. 18. Az aradi ipartestület és munkásbiztosító pénztár kérelme a Weitzer alapítvány kamatai egy részének közéletmezési célokra való fordítása iránt. 19. A tanács jelentése a Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársasággal kőszén szállítás iránt megkötött szerződés tárgyában.

Az Ujaradi Takarékpénztár közgyűlése.

Aradi Közlöny tájékoztatója

Arad, február 3.

Az Ujaradi Takarékpénztár február 2-án délelőtt 10 órakor tartotta meg saiat helyiségében 46. évi rendes közgyűlést. A közgyűlésen elnöklő Theis Miklós igazgató a megjelent részvényeseket üdvözölte és megállapította, hogy a jelen lévő 34 részvényes 352 részvényt, azaz 158 szavazattal, mellyel a közgyűlés határozatképes.

A közgyűlési jegyzőkönyv vezetésére Hemmen János dr. intézeti ügyoszt. hitelesítésére pedig Györi Miksa és Friedrich Simon részvényeseket kérték fel. Ezután felolvasták az igazgatóság és a felügyelőbizottság évi jelentését és a nyereség felosztására vonatkozó indítványt, a mihez a közgyűlés szívesen fogadta, így az előterjesztet K. 149.159.80 forintnyi tiszta nyereségből a tartalékalap gyarapítására K. 50.000, a többi alap emelésére összesen K. 20.000, az igazgatóság, felügyelőbizottság és tisztviselők jutalmára K. 16.982, az 1250 darab részvény osztalékára felvő hó 7-10% kezdve (K. 80 K.) K. 37.500, kőszénnyel csokokra K. 4.900 lett fordítva, a jövő évi veszteség- és nyereségszámlára pedig 21.124 koronát vettek át.

Az igazgatóság jelentése szerint az kölcsönöket elfogadottak, a terményeknek nagy ára folytán előállott pénzhűség következménye volt egyes számlák álladékanak apadás, kivéve a folyton emelkedő takarékbetét, holott egyelőre az 1915. évi hadikölcsön jegyzésekre 1.000.000 korona betétet vettek igénybe.

Ezután a részvényesek nevében Kéhrer Károly kir. tanfelügyelő és Györi Miksa dr. ügyvéd mondott köszönetet az igazgatóságnak, felügyelőbizottságnak és a tisztviselőknek az előterjesztés iránti tapintatos munkálkodásukért és a felvett kölcsönöknek az elmaradt tiszteletre a felmentés megadását javasolta, amire a közgyűlés a felmentvényt megadta. Végül az elnök a részvényeseknek az intézet iránti jóindulatukért köszönetet mondott mellyel a közgyűlés véget ért.

A közgyűlésen jelen volt részvényesek: Demel Hugó, Fock Antal, Friedrich Simon, Györi Miksa dr., Hans József, Hertmann Adám, Hesz József, Hesz Antal, Hemmen János dr., Herold Antal, Hesz Antal dr., Jamnitsky János, Kéhrer Károly, King Boldizsár, King József, Krebs Ignác, Lászlóffy István, Morath János, Netter Márton, Petz Mihály, Philipp Ferenc, Philipp János, Czeyda-Pommersheim János, Ray Lőrinc, Smolenszky Antal, Schaff Ludmilla, Schork Ernő, Teichert János, Theis Miklós, Van der Venne Ferenc, Wagner Náador, Weiss Adolf és Zimmer József.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hozviról érkező hír-lap. Az „ARADI KOZLONY”-t a táborba minden aradi katona olvassa.

Vita a kivételes intézkedésekről.

(A képviselőház ülésén.)

Közlöny tájékoztatója

Budapest, február 3.

Egy heti pihenő után mintha ruganyosabb volna a járása a képviselőháznak. Nagy sokadalmak szállják meg a folyosókat már a korai órákban a kivált az ellenzéki folyosóról az élet. A miniszterelnök négy jelentést várják a háboru okozta helyzet miatt tessző különleges intézkedésekről. Ez igazán az ellenzéki folyosót a kiváltképen izgatott Polónyi Géza, aki az ellenzéknek nem egészen merőv elhatározásában koncepciózt a felelősség átvállalását látja. Ellenzéki jóslat szerint a vita két héttig fog tartani.

Beöthy Pál elnök háromnegyed tizenegy órakor nyitja meg az ülést. Kegyeletes szavakkal emlékeztet meg a török törvénnyel szemétszételő, a javasolta, hogy a Ház a török parlamentnek részvételt fejezse ki. Felolvasás után a német birodalmi gyűlés elnökének köszönő táviratát.

Beöthy Pál: A napirenden a kivételes hatalom igénybevételeiről szóló miniszterelnöki javaslat szerepel. A jelentésnek egy általános és egy részletes vitája lesz, szóval nem tárgyalják külön a jelentés egyes részeit szakaszonként, sem általánoságban, sem részletesen. A szótvalasztás csak megnevezés az ellenzék munkáját és korlátozás az ellenzék szónokainak szabadságát is.

Polónyi Géza: A javaslat olyan nagyterjedelmű és olyan különféle tárgyai vannak, hogy komolyan hozzájárulni fizikai lehetetlenség egy beszéd keretében. Egész komplexumok megvitatásából kísáratik az ellenzék ilyen formán. Ha tárgyaként nem lehet szótvalasztani a jelentést, kéri, hogy tárcák szerint tárgyalhassák, mert seki sem tehet szóvá egyszerre eonyiféle tárgyat. Kéri, hogy az általános vita után tárcaként tárgyalhassák részletesen a javaslatot.

Beöthy Pál elnök szavai után Apponyi Albert gróf szólal fel. Egészen heterogén kérdésekről van szó a jelentésben a szoknak tárgyalásainál tökéletesen összefolyva a vita. O maga is behatóbban óhajt foglalkozni a rokkantügyvel és a házbékkérdéssel. Kéri, hogy tárgyaként, vagy csoportonként, esetleg tárcaként tárgyalják a jelentést.

Tisza István gróf: Nem lehet általános vagy részletes vitát szakonként elrendelni. A helyzet ennél a jelentésnél ugyanolyan, mint a költségvetés általános vitájánál. A parlamenti tanácskozások rendszerével és lényegével is ehhez képeznek a jelentés szakonkénti tárgyalása. Az elnök javaslatához járul hozzá.

A Ház az elnök javaslata értelmében dönt. Hész József előadó hosszabb beszédben ismerteti a javaslatot, amelyet elfogadásra ajánl.

Lachne Hugó: Ez a jelentés semminő tájékozódást sem nyújt. Az összes eddigi jelentések abban a hibában szenvedtek, hogy az eddig kiadott rendeletek minden indoklás és minden adat nélkül kerültek a Ház elé. Nálunk a drágaság egyik fő oka pénzünk vásárló erejének esökkenése és a munkáshiány.

Az elnök ezután szünetet rendel. Szünet után Lachne Hugó befejezte felszólalását és határozati javaslatot terjeszt elő.

Rakovszky István kéri, hálaladó-e a kormány egyes lényes kérdések tárgyalására zárt üléseket tartani?

Tisza István gróf: Nem képzelhetem el, hogy a tárgyalások folyamán olyan kérdések merülhetnek fel, amelyek csak a nyilvánosság kizárásával tárgyalhatnók. A kényes kérdésekkel forduljanak a képviselő urak egyes-nesen a kormány tagjaihoz.

Apponyi Albert gróf fejtegeti, hogy egyes esetek megrököltté teszik a sárt üléseket.

Tisza István gróf kijelenti, hogy hajlandó az ellensék tagjaival bizalmas tanácskozásra összejönni, amde erre nem megfelelő forma a sárt ülés.

Eszterházy Móric gróf az alkotmánypárt nevében szólal fel. Hosszjárul a Lachna Hugó által beterjesztett határozati javaslatához. Behatóan bírálja a kormány intézkedéseit közgazdasági szempontokból. Fejtegeti, hogy a háború milliókat semmisít meg nélkül, hogy közgazdasági téren produktív munkával pótolnák azokat. A hiányokat főleg a kormány téves, vagy egyáltalán meg sem tett intézkedései okozzák.

Isschutz Győző fejtegeti, hogy nem helyén való a kérdéseket beható megvitatását követelni. A javaslatot elfogadja.

Esután az elnök a vita folytatását holnapra halasztja.

LEGÚJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Berlin. A Lokalanzeiger fejtegeti, hogy a Lusitania ügyel kapcsolatban olyan a helyzet, hogy vagy törni kell, vagy hajolni. Németország az Unióval tenn akarja tartania békét, a német kormány azonban soha sem egyezhetik bele abba, hogy jogtalanoknak mondják a tengeralattí kapitanjának eljárását, aki a tegyverrel, municióval megrakott hajót a hadizónában elsüllyesztette. Hogy ha Lansing még is ezt követelné Németországtól, csupán az tehető fel, hogy nem akar Németországgal megegyezni, hogy ezáltal megszüntesse az Angliával teimerült ellentéteket. Wilson választási körútján békeszózatokat tart. Lehetetlen, hogy az Unió békéjét agitációs célokért feláldozzák. Németország át van hatva attól a vágytól, hogy az Unióval a béke tenmaradjon. Hogyha Washingtonban másképp döntenek, a felelősség nem terhelheti Németországot, sem népet, sem kormányát.

Lugano. A város felett ma egy olasz kétfedelű repülőgép jelent meg. Leszállásra kényszerítették a repülőjét internálták.

Lugano. A turini művészegyesületben Cambriano szenátor üdvözölte Salandra miniszterelnököt s kifejezte azon reményeit, hogy Itália nem köt békét, mielőtt régi határait, Trientet, Triesztet nem szerzi meg. A miniszterelnök a válaszában kifejtette, hogy eszménye a béke, amelyből győzelmesen, gazdagon kikerülve Itália befejezhetné a háborút. Kéri a turiniakat, hogy maradjanak erősek, támogassák a jelenlegi kormányt és támogassák a következőt is, hogy ha őt feloszerlnék. Háború sorvasztja az országot erejét s elérkezhet az a pillanat, midőn a kormánynak vissza kell vonulnia.

Eredménnyel folynak

a cettinjei béketárgyalások.

(Megegyezés néhány pontban. — Nikita és az entente. — Olaszország nem védi Durazzót. — Monasztir bombázása.)

Függött tudósítás.

Cattaro—Bécs.

Megszakítás nélkül folynak a cettinjei béketárgyalások.

Cattaro. Cettinjében megszakítás nélkül folynak a béketárgyalások. A monarchia és Montenegró megbízottai már több pontra nézve megegyezésre jutottak. Cettinje és Bécs között közvetlen távirati összeköttetés van a kiküldötteink folytonos érintkezésben vannak a külügyminiszteriummal. Montenegróban a hegyek között még igen sok szerb katona bolyong teljesen lerongyolódva, kiéhezve.

Presszionálja Nikitát az entente.

Luganó. Az entente minden áron azon igyekszik, hogy Nikitától olyan nyilatkozatot zsaroljon ki, a mely szerint nem helyesli kormánya eljárását s nem egyezik bele a fegyverletételbe. Ezzel azt a látszatot akarják elérni, mintha Nikita még a négyesszövetséghez tartoznék. Nikita eddig ellentállt az entente követelésének, arra való tekintettel, hogy országa az osztrák-magyar csapatok kezében van.

Nikita beteg.

Genf. Egy lyoni hír szerint Nikita, Montenegró királya, tegnap óra ágyban fekvő beteg. A heves láz, amely valószínűleg a rendkívül izgalmas utazással és megrázkóttal kapcsolatos, nem hagy alább. A király egyébként is nagyon kimerültnek érzi magát az utóbbi hetek súlyos izgalmai következtében. Még nincs eldöntve, hogy a királyi család Lyonban marad-e vagy Párisba költözik.

Az albán kérdés izgatja az olaszokat.

Bern. Az olasz orgánusok még mindig az albán kérdés eshetőségét tárgyalják igen izgatott hangon. A „Corriere d'Italia” írja, hogy Olaszország a háború válságos pillanatában van, nemcsak azért, mert eddig az események éppen nem az entente előnyére alakultak, hanem mert még mindig nincsen meg a négyesszövetség egységes akciója, melyre soha olyan szükség nem volt, mint ma. Egyébként az olasz közvéleménynek tisztában kell lennie a helyzettel, mert a nép mindent elvisel, de azt sohasem bocsátja meg, ha megtévesztik.

Az olaszok elejtik Durazzót.

Bern. A „Corriere d'Italia” írja: Esszad basának az a nézete, hogy Durazzo védelméért nem érdemes a csapatok erejét szélforgácsolni. Azt már ugy sem lehet megvárni, miután az osztrák-magyar seregek csak Albániában vannak. Így valószínű, hogy Esszad basa és az olasz expedíciós seregek más ponton veszik föl

a küzdelmet, hogy Kövesst Durazzónál magállithassák.

Valona — bevezetetlen?

Luganó. A Petk Parisien katonai szakértője, Roussot a szerb legutóbbi előterjesztésében bevezetetlen erődnél és második Szalonikinek nevezte Valonát. Csupán azon esedékoszik, hogy a szövetségesek, akik — szerény véleménye szerint — a tenger urai, semmi sem tesznek, hogy az ellenség szaloniki-vel való előrenyomulását megakadályozzák.

A délitálist lapok megállapítják a menekültek elbocsátása alapján, hogy Albániában és Korfuban legfőbb 40.000 szerb katona tartózkodik. Görögország a járványok behurcolása ellen való védekezésé sémén a szerb hadsereg roncsainak Korfu szigetére való szállítása miatt tiltakozni akar.

Bern. A „Debats” az adriai helyzettel foglalkozik és Olaszország dilemmájára mutat rá, hogy védje-e Valonát, vagy sem? Szerinte aggasztó kérdés, képes lesz-e a szövetséges flotta az ellenséges torpedócsúszók és tengeralattjárók dacára, idejében elszállítani Albániából a szerb-montenegrói csapatokat Korfuba. Eddig a görög szigeten csak néhány száraz csapattal szállítottak partra, pedig a szerb és montenegrói katonák elszállítása igen sürgős, mivel Kövesst rohamosan nyomul elő Durazzó felé. A szállítás rendkívül nehéz feladat, mivel a behajózási körülmények Albániában siralmasak, de ennek dacára a szövetségeseknek minden erővel sürgősen intézkedniük kell ebben az irányban. Ezeknek a csapatoknak megmentése erkölcsi kötelességünk, de érdeklünk is, mivel támogatásuk a jövőben igen jelentős lehet nekünk nézve.

Monasztirt bombázták a franciák.

Szófia. Monasztirból jelentik a Dnevniknek: Francia repülőraj ismételtén bombázta a várost. Katonai károkat nem okoztak. Négy gyermek, egy asszony meghalt.

Az ipari só ára. Az aradi kereskedelmi és iparkamara közli a pénzügyminiszter leirata alapján, hogy az 1916. évre a tiszta iparsó ára egyszáz métermázsán aluli mennyiségben métermázsánként 2 korona 57 fillér, a tisztátlan iparsó pedig 2 korona 17 fillér, egyszáz métermázsán, vagy azon feletti mennyiség-nél az ár métermázsánként: a tiszta iparsónál 2 korona 20 fillér; a tisztátlan iparsónál 1 korona 80 fillér. Ez az ár az ipar sónak a vezérügynökség szigetkamrai és marosújvári denaturáló telepein való átvétele esetére bir érvénnyel; Szigetkamrán azonban a fennebbiekben megállapított árakhoz még a bányahelyekből való szállításért járó díj felében métermázsánként 18 fillér hozzászámítandó. Az iparsónak az ország egyéb helyein való átvétele esetére, az itt megállapított árak a szigetkamrai, illetőleg a marosújvári denaturáló teleptől járó vasúti szállítási díjakkal emelkednek.

Három bizottság a város háborús építkezése ellen (A rendőrpalota helye. — Nem lesz szükség inségmunkára.)

Arad, február 3.

Arad, február 3.

Három bizottság tartott ma együttesülést Lócs Rezső helyettes polgármester elnöklésével és egyhangúlag az volt a véleménye, hogy megbocsáthatatlan bűn és könnyelműség lenne a várost most építkezésbe bote vinni. A munkabérek, az anyag fantasztikus árai mellett rendőrpalotát építeni a háború alatt nem lehet, mondották a bizottságok és a tanács részére készült javaslatokban óva intik a hatóságot attól, hogy ne vétson a józan ész ellen, mert egy háborús építkezés annyira érthetetlen valami, hogy csak valami mellékgondolat belekeverésével gyanúsíthatná meg azt a bizottságot, amely ezt aláírni merészkedik.

A rendőrség részére kellett a hely, mert a városnak az Acsevel kötött szerződése ez év novemberében lejárt volt. Január elseje volt a felmondási terminus, azonban a tanács nem élt a jogával és így a város a vasut palotájában levő helyiségeknek 1917. november elsejéig bérlője maradt. A tanács utasította Grein Nándor főkapitányt, hogy keressen megfelelő helyet a rendőrség részére, azonban a főkapitány nem talált. Jelentést tett erről és előterjesztésben azt mondja, hogy a kérdés csak az, a rendőrség részére épülő házzal oldható meg és azt javasolja, hogy az igazságügyi palotával szemben fekvő és ma fátalap céljaira bérbeadott városi telken építse fel a város a rendőrpalotát.

Az építkezési, közlekedési és városrendelkezési bizottságok együttes ülése elé mutatta be Nachszébel Odón főmérnök a főkapitány előterjesztését.

A bizottság egyhangúlag állást foglalt az építkezésnek még a gondolata ellen, még az ellen is, hogy most akárcsak a terveket is elkészítsék.

— Csodálatos — mondotta Stauber József — hogy a tanács most óhajtja napirendre tűzni a rendőrpalota létesítését. Ha a bizottság ehhez hozzájárulna, ezzel a legerősebb kritikát hívna ki maga ellen és nyílt homlokmal nem is vállalhatná a felelősséget. Feltétlenül azt hinnék, hogy valami mellékcélért történik és meggyanusítanak.

— Egyelőre nincs másról szó — válaszolta az elnök — csak az épület helyének kijelöléséről. Azonban a belügyminiszter leirt a tanácshoz és arra utasította, hogy még a háború folyamán készítsen elő minden közmunkát, mert a háború befejeztével nagyobb tömegű inségmunka végrehajtására lesz szükség.

— Nem valószínű, hogy inségmunkára kerüljön a sor — szól újra Stauber — mert a háború olyan pusztítást végzett éppen a városban holvireállítandó épületekben és egyéb téren is, hogy munka lesz bőven. Azonban ettől a teoretikus értéki megállapítástól eltekintve is, igen is vitatható kérdés, szükség van-e a rendőrpalotára?

A főmérnök és Zerkovitz Rudolf bizottsági tag is ugyanilyen értelemben szóltak a tárgvhöz és azt hangsúlyozták, hogy ma, amikor 2—300 százalékkal emelkedik minden építési anyag ára, nem is szabad beszélni középítkezésekről. A bizottság ezután a főmérnök indítványára azt mondotta ki, hogy a főkapitány által javaslatba hozott telket megfelelőnek tartja, azonban az építkezéssel most

nem is beszél, mert az időt erre alkalmasnak nem tartja. Azonban azt kívánja, hogy amikor a tervek készítése aktuális lesz a Maros utcai front ne kerüljön közvetlen az utvonásra, mint az igazságügyi palotánál történt, hanem egy 15—20 méter mély teret alkosson a város az épület előtt.

A bizottság engedélyt adott Vadász Armand dr.-nak arra, hogy terület-észek átengedése ellenében a Trombita-utóban levő telket porcellázza és elutasította az Aradi homoktégla-gyár ama kérelmét, hogy az 1914-ik évre a homokdíj felét, 500 koronát, engedje el a város. A kérelmező a sajtó beismerése szerint is zavartalanul folytatta szemét az említett érben.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Péntek: „A Császárság”.

Szombat: „Ember tragédiája”.

A haláljockey.

(Artista filmszenzációkat részben. Bemutatója az Uránia színház.)

Arad, február 3.

Az Uránia színházat szüntől megölt előkelő közönség az elragadtatás és csodálathangjával az aikén távozott tegnap a színházból. Valami egész különös, még nem létezett látványosságban volt a nézőnek része, amelynek jellemzése is igen nagy feladat volt a kritikusnak.

Az irratlan öserdőt, melynek szépségei félelmetesek, rejtelmek fantasztikusak, melyben járnak lélekzetelállító gyönyör és aminek emléke elfelejtethetetlen, a magyar nyelv vadonnak nevezi. A filmromantikának valószínű vadonja az a film, amit tegnap láttunk, a szó azon értelmében, ahogy az öserdőre is áll, mert szépségeiben félelmetes, rejtelmekben fantasztikus és sokáig elfelejtethetetlen az a film: A haláljockey. Még a tekintetben is áll rá a vadon szó, hogy most, mikor gondolatban végigjárunk elejétől — végig, valószínű eltevérdünk benne a tekintetben, hogy mit, melyik részleteit is ragadjuk ki belőle, mint fűszerszáccsot. Kétségtelen, e film két főszereplője a világ két legerősebb artista és nincs is az a cirkuszi előadás, mely ennél a filmnél többet tudna nyújtani. És mert a meséje is kezes, drámailag jól megkomponált, igazán érdekes, mint darab is külön nagy élvezetet nyújt. Szóval az Urániausk ez idei szezonja kétségtelenül kulminál e filmmel, mely nemcsak, mint lebilincselő darab, de mint artista mutatványok sorozata is strakció. A rendezésnek olyan fogásait, a technikának olyan bravúrait mutatja, amelyre példát hiába kereshetünk. Ez a film annyira speciális, hogy méltatására a filmkritikák szótárába egész új műszavakat kellene beillesztetni, hogy méltó kifejezéseket találjunk arra a tökéletességre, mely a film minden jelenetéből kisugárzik. Nem esodáljuk, ha az aradi közönség elragadtatással nézte ezt a film-ösodát és természetesen találjuk, hogy minél többen látták a képet, annál nagyobb az érdeklődés iránta. A színház pedig az Alagút előadásával kezdett művész ciklussát igazán méltóan folytatta és ha még ennél is tökéletesebb képet fog közönségének hozni, akkor igazán nemcsak pártolásra, hanem a legnagyobb elismerésre is méltó.

— A színház hírei. „Ő vagy senki”. A legújabb Eysler operett, melynek bemutatójára most készül a Vigaszínház személyzete, ezzel párhuzamosan az aradi társulat is gőzerővel tanulja az újonságot, melyben ugyszólván az egész társulat részt vesz. Eysler, a „Szerecsen malac”, „Halhatatlan Jump”, „Asszony félt” világhírű komponistája pompás muzikát kötött a vidám és érdekes könyvhöz, amelyet Stein és Henbach írtak s amely Harsányi Zsolt kiváló fordításában még nyert egy jó adag elemességet és jókedvet. A szereposztás a legjobb. A női főszerepeket Horváth Mici, Z.

Váradi Marci, Benkóné, Liszti M., Fülöp Irma, a férfi szereplők Gyűző, Járai S., Barics, Polgár stb. játszóik. A Karvaly, Barics Gyula 4 felvonásos drámájából, melynek bemutatója a jövő hétre van tervezve, naponta folvnek a próbák. Erdős, legató emlékmény, hatáson jelenések és pompás szerepek, egyelőre ennvit árulnak el a nagy sikerre számot tartó vidonságról. *Ember tragédiája*. Szombaton kerül színre Madách örökös műve az idén elsőször, a főszerepekben K. Képzőművészeti Intézet, Hírázó, Delli, Kálmánban a nagy személyzetet igazán darabban a társulat összes tagjai részt vesznek.

* Csillag és Tarnay művész-estje. Arad közönsége valószínűleg el volt és el van kényeztetve ama nemes és művészi színvonalon álló koncertektől, hangversenyektől, amelyek a háború időközönként azóta alatt rendeznek. Mégis a Városkeresztnek most vasárnap megtartandó művész-estje iránt eddig még alig tapasztalt érdeklődés és várakozás nyilvánul meg. És ez teljes mértékben érthető is. A magyar színházi prózának legkésebb szavú eszeszónya: Csillag Teréz látogat el hozzánk, hogy az ő kristály finomra eszeszoldott művészetében, inferretálós képességének varázában gyönyörködünk, hogy ragyogó intelligenciájának ékeskedésben nekünk is részünk legyen. Csillag Teréz, akinek neve egy pompás fejezet lesz a magyar művészet történetében, vidékre alicha jön le és így aradi szereplésigazán finneni eseményszámba fog menni. Mellette méltó érdeklődés kíséri Tarnay Alajosnak, az országos hírszongoraművésznek és csupa neomával, ötlettel feltel dalköltőnek szereplését. Tarnay már régi és kedves ismerős a közönségnek és a viszontlátás meleg örömmel fogják fogadni bizonyonyal Tarnayt a művészet pódiumán.

* A pokolkastély — az Apollóban. (A Stuart Webbs-sorozat első képe.) A detektivalakok között, akik a közönséget igen gyorsan meghódították, egyike volt a legelsőnek Ernst Reicher, aki mint Stuart Webbs alakította szerepelt magának igen gyors hírnevet. Stuart Webbs kalandjai valóban mindig a legnagyobb érdekes, legötletesebb detektív történetek közé tartoznak. Az idei szezonban forgalomba kerülő Stuart Webbs-sorozat első filmje a Pokolkastély, amelynek szűszéje a következő: Egy grófi családról az a legenda írtja, hogy tagjai titokzatos halállal múlnak el. Valóban a család jelenlegi feje is rendkívül titokzatos körülmények között halt meg. Ugy látszik, mintha öngyilkos lett volna, azonban bizonyos jelek arra mutatnak, hogy gyilkosság áldozata lett. Az özvegy grófnő Stuart Webbsot hívta és a kitűnő detektívnek sikerül is világosságot deríteni az ügyre. Megállapítja, hogy a kastélyban titkos lejárók, kincsekkel feltel pincék vannak és sikerül megállapítania, hogy a gyilkos nem más, mint a család fiavégre. Az igazán érdekes és minden ízében niszert detektív-képet péntektől kezdve mutatja be az Apollóban a legújabb hadiképekkel együtt.

Az orosz politikai üldözések. Zürichből jelentik: A pétervári rendőrség az utóbbi hetek folyamán ismét forradalmárok után kutatott. Egész sereg házkutatást tartottak és ezek alapján 48 egyént tartóztatottak le. A tartóztatottakat az oobrana forradalmi összeköttetésekkel vádolta meg. Közöttük szerepel a politikai, irodalom és tudományos világ számos tagja, tartóztatották Mjakotin publicistát, Vodovosov politikai író és Bransov ügyvédet, a дума tagját. A házkutatás alkalmával nem találtak náluk kompromittáló dolgokat. A tartóztatottak nagyrésze a népszocialisták pártjához tartozik, ahhoz a párthoz, amelyet a kormányzat eddig csak éppen hogy megtűrt. Az utóbbi évek folyamán a párt nem sokat hallatott magáról és működése a дума munkacsoportjának irányával egyezett meg.

Száznegyvenezer vagon román gabona.

(Tárgyalások a román kormánnyal. — A bolgár-román határ eseményei.)

— Távirati tudósítás. —

Bukarest, február 3.

A bukaresti lapok jelentik: Szombaton délelőtt 11 órakor Bratianu miniszterelnök elnöklése alatt minisztertanács volt. A kormány tagjai véleménycsere után a tényleges gazdasági helyzetet és az ezen helyzet által megkövetelt intézkedéseket illetően. Constantinescu Sándor, a korona-herceg minisztere tudomására adta a kabinetnek, hogy az osztrák-magyar és német konzorcium újabb ajánlatot adott be egy bizonyos mennyiségű ormenyre, amellyel az ország még rendelkezik kivételre. A tárgyalásokat ebben a tekintetben megkezdették az ara illetékes tisztek, ez ideig azonban meg egyezés még nem jött létre. A tárgyalások alapját 100,000 vagon tengeri és 30-40 ezer vagon buza képezi. A mai napig ebben a tekintetben még csak annyi bizonyos, hogy a tárgyalásokat folytatják.

Románia magatartása.

Bukarest, február 3. Az Athenai című athéni lap a következőket írja: Románia egkőzelebb lép a semlegeségből a központi hatalmak oldalán részes vesz a világháborúban. Az ezirányban tartott tárgyalások teljes eredményre vezettek. Romániának odaigérték az egész Dobrudzsát és Besszarábiát. Az erdélyi románok messzemenő jogokat nyernek. A központi hatalmak látják el Romániát a háború viseléséhez szükséges pénzzel és municióval.

Görög-írők-bolgár szövetség.

Bukaresti hírek az eseményeket, amelyek eszézerint Görögországban folynak, bolgár politikai körökben ismét figyelemmel kísérik.

Decemberegén Szófiában nagyon súlyosnak találták helyzetet, olyanek, a melyből könnyen új konfliktusok keletkezhetnek volna a Balkánon. Montenegró kapitulációjával azonban a helyzet ismét kedvezőre fordult. Az athéni kormány jó forrásból érkező hírek szerint gadozni kezdett, a központi hatalmak azon utasozása után, hogy Görögország területességét biztosítsák, ismét megszilárdult állásban. Amennyire pedig most beavatott körben ismeretes, a központi hatalmak nem engedték meg a fent említett jóakaró deklarációt, hanem közölték azt is Athénben, hogy Szófiában és Konstantinápolyban készek inden Görögországot érdeklő Balkánkérdésben. Ezeknek a nyilatkozatoknak az len a következményük, hogy az athéni kormány nyomatékosan kijelentette, hogy Görögország ezután is lovalis és végleges semleges marad. Szófia kormánykörökben biztosítanak arról, hogy tárgyalások vannak folyamatban az orosz görög-bolgár-török szövetség létrehozása céljából. Ezek a tárgyalások, ha eredményesek lesznek, a franciáknak és angoloknak Görögországból való elűzésével fogják végezni.

Orosz kémkedés a tengerparton.

Bukarest, febr. 3. Tulceából jelentik: Tegnap este 10 órakor egy orosz tengerésztiszt 12 matróz kíséretében román területre lépett és benyomult az orosz halászhajók kunyhóiba. A tiszt megnyitatta a halászhajókat és kitérítette, hogy csak libákat jöttek vásárolni. Egy libáért 10 rubelt kínáltak az oroszok. Mintán a halászhajók tulajdonosai nem voltak otthon, a különös üzlet nem jöhetett létre. Ez alkalommal az oroszok mindenfelől kérdőkördtek. Ugy látszik, az oroszok inkább kémkedni jöttek, mint libát vásárolni.

Mi történik a bolgár határon.

Bukarest, Giurgiuból jelentik a bukaresti lapoknak: Szombaton éjjel a román lobogóval ellátott „Caraiman” gőzhajót, amely egy brailai társaság tulajdona, s amely Galac felől jött két uszályhajóval, Greaca őrhelynél a bolgár határ-őrszem megtámadta és több puska lövést tett a hajóra. A golyók a gőzhajó és az uszályhajók hátulso részét találták. A hajó parancsnoka látván a veszélyt, elrendelte a világítás kioltását, a gőzhajót kikötötték román partra, ahonnan tegnap reggel elindult Giurgiu felé. Az esetről azonnal jelentést tettek Bukarestbe. A vizsgálatot elrendelték.

A szerb-bolgár ellentétek oka.

Szófia. A „Balkanska Posta” hozzá teszi Spalajkoviczi szentpétervári szerb követ táviratát, amelyet 1915. augusztus havában küldött Pasics szerb miniszterelnöknek.

— „Sasanoff kijelentette előttem, hogy a szerb kormánynak semmiféle területi engedményt sem kell tennie Bulgária részére. Szerbiának meg kell hogy hosszabbítsa az ügyet.”

Pasics miniszterelnök erre ezt válaszolta Spalajkoviczinek:

„A szerb főhadiszállás személtése engedményt sem hárthat tenni Bulgária részére, mivel a szerb hadsereg meg van arról győződve, hogy Románia és Görögország fenntartják a bukaresti szerződést. Abban az esetben, ha Francia- és Angolország ragaszkodik a Bulgáriának adandó kárpótláshoz, Pasics lemond.”

Román konzervatív vezérek Ferdinánd királynál.

Bukarest. A királyi nap Marghiloman Sándort, a konzervatív-párt vezérét foradta, utána pedig Cantacuzene herceget, aki most tért vissza németországi utjáról.

Cantacuzene németországi utjáról.

Bukarest. Cantacuzene herceg németországi utjából visszatérve, egy lap politikai rovatvezetőjének kijelentette, hogy beszélgetve Németország politikai és gazdasági vezéreltáival, megyőződött arról, hogy Németország szervezettsége kitűnő, élelmezése jó, egyes cikkek ocsobbak, mint Romániában s a németek el vannak szánva arra, hogy a háborút szükség esetén meg három évig folytassák, hogyha ezáltal elérhetik a tartós békét. Németországot sem gazdaságilag, sem katonailag nem lehet legyőzni.

Szaporodnak a fiuk.

(Érdekes aradi megfigyelés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 3

A városi katonai főosztályon kívül az utolsó esztendőben a városháznak ugyazólván lezorgalmasabb hivatala lett — az anyakönyvi hivatal. A hadi helyzet következtében tulajdonképpen megszaporodott a házasságok száma és a frizkötések következménye nem marad el. Rendkívül nagy számmal jelentik be az anyakönyvi hivatalban az újszülötteket és Aradnak eme lezérdekesebb főosztályában nem kis meglepetéssel állapítják meg napról-napra, hogy Aradon feltűnő módon szaporodnak a fiuk.

Alapos megfigyelések szerint csak minden tízedik újszülöttre jut egy leány. A háború természetes következménye, hogy a fiuk csupa királyi és hadvezéri nevet kapnak. A Vilmosok, a Ferdinándok, a Jóssefek ma olyan sürűn fordulnak meg az anyakönyvi hivatalban, mint valamikor a Sándorok, a Gyulák és az Istvánok, amelyek tulajdonképpen hosszú ideig divatos nevekként szerepeltek a művelt családok háló- és gyermek-szobáinak asztalán. A hadvezérek után is adtak néhány nevet. Volt olyan iparos, aki megkérdezte az anyakönyvi hivatalban:

— Kereset név-e az a Makenzen?

— Vezeték név biz az; annak a hadvezérnek Agoston a kisebbik neve.

— Hát akkor legyen a fiam Agoston. Nem magyar név, de azért szép.

Kövess Hermant már kevesebben akarták követni. A Herman név nem rokonszenves, ha mindjárt Montenegró meghódítója viseli is, mert könnyen meggyanúsítják miatta az ártatlan polgárt...

De tréfán kívül is megállapítható, hogy Aradon az újszülött fiuk száma förtülmolja a leányokét. Es erre tényleg nagy szükség is van, mert a hartereken elpusztult férfi anyag pótlása elsőrendű fontosságú, ha mindjárt nem is megirózhathatnak a bölcsők lakói a lövészárkba. A jövő nemzedék miatt különben nincs okunk különösebb módon aggódnunk. Tudományos megfigyelések szerint ugyanis a leghosszabb hadjáratok után legnagyobb a népszaporulat. Mintha csak megéreznék a hadviselő nemzetek, hogy a föld színéről való eltűnésüket csak úgy tudják megakadályozni, ha teljes szívvel és szent átérzéssel tesznek eleget emberi kötelességüknek. Erre a komoly átérzésre és fontos elhatározásra szükségük is van ama nemzeteknek, amelyekben az egyke gondolata veszedelmes gyorsasággal hódította meg a családok százait. Nálunk is gyakran panaszkodnak az országok vezetői a háború előtt, hogy a népesség szaporulata sok kívánnivalót hagy maga után. Az ország egyes vidékein — például Kolozsváryban is — társadalmi egyesületek alakultak, amelyek diakkal jutalmazták a sokgyermekű anyákat. Franciaországban azzal buzdították a családok, a gyermeknevelésre, hogy állami házakat építettek, amelyekben a gyermekek számának arányában asztaltok a lakbért, a gyermekágyból fölkelő anyákat pedig legalább hat hétig látták el segéllyel és megkímélték a munkától.

Görögországot nem lehet beavatkozásra kényszeríteni.

(Az entente-híresztelések cáfolata. — Ujabb francia és angol erőszakoskodások. — Görög lapok Szaloniki bombázásáról.)
— Távirati tudósítás. —

Páris—Athén—Berlin, február 3.

Zürich. A svájci távirati ügynökség jelenti Athénből: Az entente újabbant az híreszteli, hogy Görögország legközelebb kilép semlegességéből s az entente oldalán beavatkozik a háborúba. Ezzel vonatkozólag a kormány hivatalos lapja, a Neon Aszty közli, hogy Görögország kilépve semlegességéből megtagadja a központi hatalmakat. Teljesen ismeretlen, hogy miből meritik az entente hatalmak meggyőződésüket, viszont kétségtelen, hogy mindazok a feltételek, amelyek miatt Görögország semleges maradt, még mindig fenállanak változatlanul. Görögországot semmiféle elviselhetetlen embertelen erőszakoskodás nem fogja arra kényszeríteni, hogy akaratlan ellenőre részt vegyen a háborúban.

Gazdasági bilincseket rak a görögökre az entente.

Páris. A Temps azt fejtegeti, hogy Görögország az entente-hoz csatlakozna, ha kifejtenék teljes hatalmukat. Ez esetben annyi csapatot kellene az entente-nak a Balkánra küldenie, hogy számbeli fölényben legyenek. Ehelyett az entente azzal akarja kiterőszakolni Görögország barátságát, hogy gazdasági bilincseket veri.

Az entente erőszakoskodásai.

Athén. A Neon Aszty írja: Az entente teljesen jogtalanul elkobozza a görög kereskedőknek Amerikába küldött kereskedelmi táviratait. A lap felveti a kérdést, vajjon ez az eljárás alkalas-e arra, hogy a görög nép jóindulatát vele megnyerjék.

Fegyveres ellenállás a partraszállókkal szemben.

Bern. Athénből táviratosák: Jól értesült politikai körökben úgy tudják, hogy a szövetséges csapatok partraszállása Pircumban és Phaleronban azért maradt el, mert a görög kormány csapatokat küldött Phaleronba és kijelentette és a szövetségesek képviselői előtt, hogy ha ragaszkodnak a partraszálláshoz, nem elégszik meg egyszerű tiltakozással, hanem fegyveresen fog a csapatokkal szembeállni.

Hagyják el a görögök Szalonikét.

Athén. Az Havas-ügynökség jelenti a szaloniki-i Zeppelin támadásról: A Chari írja: A támadás Görögország ellen elkövetett újabb mérnyelet, amely ellen a kormánynak erőlyesen tiltakoznia kell. Az Emoros szerint elsősorban azok felelősek, akik az angolokat és franciákat Szalonikibe hívták. Olyan város bombázása, amelynek lakossága nem tartozik a hadviselőkhöz, megokolatlan. A kormány a leghelyesebben tenné, ha Szalonikiből visszarendelné a

görög csapatokat. Veszedelemektől körülvéve Görögország mindezek dacára sem léphet ki semlegességéből. A Nea Chimera azt tanácsolja, hogy Szaloniki görög lakossága hagyja el a várost, mivel az amúgy is csakhamar romokban fog heverni.

Eltemették a török trónörökösét.

(Jusszuf Izeddin utolsó útja.)

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly, február 3.

Jusszuf Izeddin trónörökösét délután két órakor nagy katonai pompával, török vallásos szertartások közt eltemették. A temetésen ott volt az udvar, a diplomáciai testületek, a török kormány, a hadsereg képviselői. A trónörökös holttestét beláthatatlan ember tömeg kísérte utolsó útjára.

Konstantinápoly. A trónörökös elhunytát tegnap este a főszertartásmesteri hivatal táviratilag közölte a külföldi diplomáciai képviseltekkel.

Pallavicini örgróf nagykövet nevében Parker nagykövetségi tanácsos fejezte ki részvétét. Az egyes diplomáciai missziók fejei valamennyien részt vesznek a temetési ünnepségen.

Konstantinápoly. A szultán tegnap kihallgatáson fogadta a kabinet tagjait, akik testületileg részvétüket fejezték ki.

Konstantinápoly. A török trónörökös közvetlenül öngyilkossága előtt nagyobb utazásra készült. Ugy terveztek, hogy kedden délben a Balkánvonattal utazik el Konstantinápolyból. A Balkánvonatra a trónörökös és kísérete számára rácsatoltak egy szalonkocsit és egy hálókocsit. A trónörökös utazása miatt közölték az utasokkal, hogy nem kaphatnak hálófülkét.

Az utasok érdeklődtek a trónörökös utazásának célja iránt. Egyesek azt a felvilágosítást adták, hogy a török birodalom várományosa Vilmos császárhoz utazik, hogy a szultán nevében mekközönje a marsallbotot. Mások viszont azt a megvárdatot írták az utasokhoz, hogy Jusszuf Izeddin herceg neurastheniájának gyógyítása végett egy németországi szanatóriumba megy. Az utasok kénytelen-kelletlen beletörődtek abba, hogy a hosszú utat hálóhely nélkül kell majd megtenni. Ot perccel az indulás előtt aztán váratlan dolog történt. Lekapcsolták a trónörökös két udvari kocsiját és közölték az utasokkal, hogy less hálókocsi. A pályaudvaron ekkor még nem tudtak semmit a trónörökös öngyilkosságáról. Az utazás elmaradásának okaként azt rebesgették, hogy a napokban ismét rálőttek Nia és Piro között a Balkánvonatra és nem akarták kitenni a török trónörökösét egy esetleges mérnyelet veszélyének.

A keddi déli Balkánvonat pontosan elindult, az utasok azonban nem tudták a trónörökös elmaradásának igazi okát.

Konstantinápoly. Az öngyilkos trónörökös. Jusszuf Izeddin effendi, oszmán herceg Abdul Aziz szultánnak, Abdul Hamid 1876-ban detronizált bátyjának volt a legidősebb fia. Törökországban és általában a mohamedán országokban a trónöröklés nem a legidősebb történi, hanem mindig az uralkodó család hercege a trónörökös. A korán és az idős vallás tendenciája nyilatkozik meg ebben a trónöröklési rendben, mert a mohamedán hitt szerint csak az uralkodó-ház legidősebb, vagyis legidősebb tagja lehet méltó szultánságra. Az öngyilkos lett Jusszuf Izeddin herceg tehát már legidősebb nagybátyjának, Abdul Hamidnak uralkodása alatt presumpatív trónörökös volt a török birodalomnak. A konzervatív Abdul Hamid azonban nem jó szemmel nézte modern törekvéseit. Atyját Abdul Aziz, aki európai szellemben akarta reformálni Törökországot, megakarták vétoztatni a trónöröklési rendjét is és rövid életű alkotmányt adott a törököknek, 1876 májusban fivégre, Abdul Hamid detronizálta és bezárta. Röviddel ezután Abdul Aziz öngyilkos lett.

Jusszuf Izeddin herceg 185. október 9-én született Konstantinápolyban s így az összesen mult ötvenéves. Kalfónia tanult, sokat járt a nyugaton. Jó barátságban volt VII. Edvárd angol királlyal és el volt telve modern, haladó eszméktől. Korai ifjúságától kezdve betegeskedett azonban, négy idegbeli gyötörte, amire gyógyulást keresett Európa minden nagyobb városában. Egy ízben Bécsben is töltött hosszabb időt egy sanatóriumban és amikor onnan hazatért, két évvel eselött. Budapesten is időzött néháy napig, ahol hivatalos ünnepélyességgel fogadták. Tiszteletére díszelőadás volt az Operaházban: Erkel Hunyadi László-ját adták és a trónörökös nagy elismeréssel nyilatkozott a magyar dalműről.

Abdul Hamid uralkodásának ége felé a szultán, aki tartott az ő modern szemléstől és nem jó szemmel nézte, hogy szütrök mozgalom vezető személyiségeivel barátságban van, internálta a Boszporus fölt emelkedő Csamlidzsza-kastélyban, a török trónörökösök kioszkjában. Amikor 1909. április 27-én Abdul Aziz öccsét és utódját, Abdul Hamid szultánt is detronizálták és az ezután kötetlen testvér, V. Mehmed került a trónra, s új szultán elsőfoku unokatestvére, Jusszuf Izeddin herceg lett a török birodalom trónörökösé, mint az uralkodó Ozmán-háznak a mitán után legidősebb férfinarja. Akkor utóbbi Otörbe lépett a személye, megkepte a török főbörnagyi címet, de sokat nem szerepelt, mert nemsokára betegeskedni kezdett. Így év előtt, György angol király koronázása azonban ő képviselte nagybátyját, Mehmed szultánt.

Az öngyilkos trónörökös atonalag sem szerepelt sokat. A pancoldi kanai iskolában tanult és 1875-ben a oszmán testőrség parancsnokává neveztek ki, de ről az állásáról atyjának detronizálása után lemondott. A mostani háborúban egyre súlyosodó betegsége miatt nem vehetett mint katonai részt. Mindössze néhány szemlén helyettesítette a szultánt és egyszer a Dardanelláknál küzdő csapatokat látogatta meg, hog kitüntetésekkel oszson ezét.

Az elhunyt trónörökösnek két gyermeké van: Sukrie hercegnő, született 1906. február 24-én és Mehmed Nizameddi herceg, született 1896. december 10-én.

Az „Aradi Közlöny“-t összes harctereinken oivaák. Levelezünk az „Aradi Közlöny“ aprchirdetése útján hozzátartozókkal. Biztosabb, mint a küldött tári lap, mely könnyen elkáródhat, s a több példányban odaérkező „Aradi Közlöny“ a harctereken közkezen rog és így az üzenet feltétlenül rendtelési helyére jut. Ezennel megnyitk az „Aradi Közlöny“ tábéri postáj. A legkisebb üzenet díja — 15 szó — 60 fillér.

Németország — a levegő ura.

(Páris, Manchester, Nottingham, Schettid és Szaloniki után Dünkirchen és Belfort. — Csődöt mond a francia védekezés a Zeppelinekkel szemben. — Egy hét sikerei.)

— Távirati tudósítás. —

Páris—Aténa—Berlín, február 3.

Berlin. A nagy tőhadiszállásról jelentik: Léghajóink legutóbbi légi támadása Páris ellen bebizonyította, hogy a legszükségesebb időpontban *csődöt mond a franciák repülőrajja, mely Páris védekezését és a védőágyak tüze.* A sok tényező működése sem tudta megakadályozni, hogy légihajóink tervezett támadásait keresztül ne vigyük s két egymásra következő éjszakán ne bombázzassuk Páris, ahol nagy károkat okoztak.

Angliának sokat hirdetett levegőheki főlénye Németországgal szemben ezuttal ismét nem volt észlelhető.

E két támadással megtörtént Freiburg nyílt városnak a bombázásáért való megtorlás.

Az angliai Zeppelin-támadás hatása.

London. A hadügyminisztérium közli: Harmincegyedik német Zeppelin támadásnak 33 férfi, huz nő és hat gyermek a halottja, míg 55 férfi, 48 nő és két gyermek megsebesült. Két templom megrongálódott, tizenegy ház rombadott, számos ház, két vasúti épület, három gyár megrongálódott. Eddig háromszáznál több bombát találtak meg.

Dünkirchen bombázása.

Rotterdam, február 3. Nyolc német repülőgép bombázta Dünkirchent. A bombák nyolc házat szétromboltak és nyolc személyt megölték.

Német repülők Belfort felett.

Berlin. Belfortból jelentik, hogy ott vasárnap és hétfőn német repülőgépek mutatkoztak. A tiszta időben körülrepülték a várost és amikor a belforti ütések meggyitották ellenük a tüzelést, keletre szálltak.

Tíz ház beomlott Szalonikiban.

Lugano. Szalonikiból jelentik: A Zeppelin-támadás alkalmával tíz ház beomlott, köztük a szaloniki bank nagy raktárai is. A bombák következtében tíz katona és husz polgár meghalt, ötven pedig megsebesült. A Zeppelin a flotta tüzelése közben távozott. A lakosságot pánik fogta el.

Lugano. A Corriere della Sera szaloniki jelentése szerint a halottak száma több, mint harminc, a sebesülteké több, mint ötven. A Zeppelin 20 percig volt Szaloniki felett. A flotta hevesen lövöldözött feléje, de nem találta.

Zeppelinek által megrongált pályaudvar.

Genf. Párisnak egy Zeppelin által való bombázása alkalmával a saint-denisi pályaudvar is szépen megrongálódott. E miatt gyö-

keres változtatást kellett tenni a vonatok közlekedésében, amit természetesen nem tudhatott meg kellő időben minden vasúti alkalmazott. Ez okozta annak a gyorsvonatnak a kiciklását is, amely Calaisból indult Páris felé.

Francia lapok a Zeppelin-támadásról.

Berlin. Az Anglia felett végzett eredményes Zeppelin-ciklások még fokozták a párisi lapok tehetetlen dühkifakadásait. A teljes tehetetlenség bevallása mellett egyes kísérletek is észlelhetők, amelyek a támadás sikerét különleges körülményeknek tudják be. Így a Temps azt a kérdést foglalta fel, vajon a Páris és Anglia felett repülő Zeppelinek nem új típusúak-e és nem voltak-e ezek a ciklások prób utai a rendszer újabb tökéletesítésének. Még nem vagyunk afelől bizonyosak, — írja a lap — de bizonyos, hogy az ellenség a légi operációktól, amelyeket semmivel sem lehet megakadályozni, sokat vár.

A Matin hasábjain Barthou a közvélemény nevében beszél, amely magasztos érez és megtorlást, bosszút követel. Ezek a megtorló intézkedések — írja Barthou — csak úgy lehetnek hatályosak, ha messzemenő reformokkal előkészítik őket és biztosítjuk a kivételüket. Ezt a nagy új szervező munkát a legkiválóbb férfiakra kellene bízni. Gallieni döntőn egymaga. O felette áll a klükknek és a barátságoknak s a parlamentnek és a népek bizalma van hozzá. Csakkedjen Gallieni!

A Matin hasábjain egy aviatikus a Zeppelinek elleni védekezésre mint egyetlen eszközt azt ajánlja, hogy az arcvonalon levő légi járműveket nyomban fejtassák, vagy, hogy ezek légi rajonokban elhelyezkedve, a visszatérő Zeppelint elfogassák.

Az angol 'pari centrumok bombázása.

Berlin. A német légihajóink legutóbbi rendkívüli sikereit, amelyeket még a brit nyugati part legészakibb részére is kiterjesztett, örvendéssel megelégedést keltett Berlin lakósaiban körében. Hogy megérthessük ennek az angol expedíciónak a fontosságát, tudni kell, hogy a bombázott városok központjai az angol municiógyártásnak. Manchester, Nottingham, Sheffield eszében és vasban való gazdagságunk miatt a szigetország ipari centrumai. A tengerészeti jelentések mindentűz konstataciók a hatalmas robbanásokat és tüzeket, amelyeket a bombák gyújtottak. Természetesen, hogy az angolok igyekeznek az igazságot elnyomni.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelmébe.

Miután tábori postautalványon az irásbeli közlemény nincs megengedve, arra kérjük azokat, akik a háborúból pénzt küldenek, hogy egyidejűleg külön levelező-lapon jelezzék, hogy az összeget milyen célból küldötték.

Hogyan teszik le a fegyvert a montenegróiak.

(Nikita emberai örünek a háboru végének.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 3

Egy aradi tartalékos, aki mint telefonos teljesít szolgálatot a Montenegrót megszálló Kövess hadseregben, így írja le a országere sereg fegyverletételeit Aradra küldött levelében:

Jelenleg a fekete hegyek országából küldöm üdvözlétemet, hol most pihenjük fáradalmunkat, melyek bizony nem csekélyek voltak. S ha valaha vétkeztem s sok bűnöm volt, azt mind levezekeltém itt. Borzasztó utak, vagyis hegyek, mert utnak azokat nevesni nem lehet. Nappal menetelni kellett, éjjel pedig szolgálatom volt a telefonnál, így éltam-tíz napon át.

De most már talán könnyebb lesz, mert az okos montenegróiak megadták magukat. A harc nem sokáig tartott, kilencedikén kezdődött s négy nap alatt kiszaladtak Dalmácia megszállott részeiből. Mi utánuk s már a második nap kezdtek átjönni, hogy fegyverüket adják. Először egyenként, szután szakasszonként s most egész zászlóaljak adják magukat. Érdekes nézni, amint jönnek és önként adják fegyvereiket, s szután boldogok, hogy haza mehetnek és dicsőrik a koraányt, mely békéért könyörgött. Érdekes hadsereg ez. Mind-egyik katona más ruhában van, nagy része sajátjában. Fegyver van itt orosz, török, Werneri puskák, mindenféle revolver, köztük még 100 év előtti időkből is.

És mily boldogok, hogy nem kell nekik már harcolni! Igy, hogy erre s mi ágyunk tanították meg őket, melyek a bevezetetlen Lovasról oly hamar elfutók a országocokat s azokivül az éhség s municióhiány is siettette a fegyverletételeiket.

A katonák maidnem kivétel nélkül jó arcu s határozott intelligens kinézetűek. Milyen csalódás ért bennünket. Mi azt hittük, hogy csupa félvad emberekkel lesz dolgunk s kitűnt, hogy a szerbeknél sokkal intelligensebb és jobb kinézetű nép, mely ha más uralom alatt volna, talán szép jövő várna rájuk a kultur népek között. Érdekes, hogy a mi katonáinkkal úgy beszélgetnek és barátkoznak, mintha a legjobb barátok, s nem adás ellenségek lettek volna. Ezek a másikat ugyan nem érti, csak beszél, beszél s arokkal árulják el a baráti érzést.

Itt idős katonáink nagy része már elfeledte az emberfeletti fáradalmukat s vicán halásznak a skuteri fő partján. s ha akad a horegra hal, úgy főzik és eszik a segedi halpaprikát. Ellenben élelemben rém szegény Montenegro. Kacska és hárányon kívül nincs élelem az országban. Ha katonaságunk nem élelmezne őket, éhen halhatnának. Nem kapni itt most semmit, de semmit.

Mi katonák most boldogságban fürdünk, hogy nem kell ebben az országban harcolni, ahol oly rosszak az utak s éziz érő kopár hegyeken kell szenvedni, s ebből is magyarázható a kis országocoka békehalandósága. Ebből látjuk kisarjadosni a várva várt világbékét is.

Sokat tudnék most írni, de sok a hivatalos teendőm, s oly hideg a szobám (melyet annyian irigyelnek télem) hogy képtelen vagyok nyugodtan írni. 13 levelet is csak a térdemen a távirat könnyre téve, tudom megírni. Soká fogjátok mag is kapni, mert jelenleg a

postánkat nem is tudjuk, hol van s csak ha tovább megyünk egy nagyobb városba, hol rendez országut van, fogjuk a leveleket megkapni s tovább adhatni.

H I R E K. LEGUJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.

Rotterdam. A jól értesült Rotterdamsche Courant hosszú tudósítást közöl Montenegro kapitulációjáról. E szerint a Szkutariiban volt entente követek arra akarták kényszeríteni Nikitát, hogy a kapitulációt vonja vissza. Felajánlották a katolikus albánokat Podgoricában a montenegróiak ellen. Ez a már ismert zavargásokra vezetett. Nikitát később megakarták tételezni, de ez is sikertelen maradt. Végre január 21-én éjjel erőszakkal Péter hercegei együtt elcipelték San Giovanni di Meduába, ott olasz torpedó naszádra vitték. A király kijelentette, hogy semmi áron sem marad Oszországban. Mielőtt Szkutariiba menekült volna tehatalmazta a népszerű Mirkó herceget arra, hogy a tárgyalásokat a monarchiával tejezze be.

Köln. A Kölnische Zeitung jelentése szerint röviddel a montenegrói kapituláció előtt Péter király tivére, Karagyorgyevics Arzen herceg Cetinijében időzött s annak a véleményének adott kifejezést, hogy a monarchiával lehet békét kötni, de Oszországgal nem sokára háborút kell folytatni.

Gent. Athéni jelentés szerint a durazzói szerb csapatok partraszállása Kortuban folyik. Az olaszok és a szerbek Durazzót nem fogják védeni.

Zürich. Az entente csapatok legközelebb okkupálják Szalonikét és a többi területeket a bolgár határig. Fel fogják szőlítani a görögöket, hogy hagyják el a veszélyeztetett zónát.

Angol gőzösből —

német segédalkáló.

(Az Appam eltagása.)

Életrajzi töredék.

London—Berlin, febr. 3.

A Times az Appam esetről a következőket írja: Az Oston német szákmány lett-e, vagy német hadihajó? Ha hadihajó lett, a németek erre vonatkozó igényét az Unio nem tagadja meg akkor, ha Norfolkban akar maradni, internálják és a háború végén ismét a németek birtokába kerül. Ebben az esetben a német legénységet is internálnák. Nem valószínű azonban, hogy az Unio ezt az álláspontot fogja elfoglalni. Azt is fel lehet tenni, hogy a 18. szakaszt fogják alkalmazni. A 21. és 22-ik szakaszt nemzetközileg elismert jognak lehet tekinteni. A 28-ik szakaszt sem Anglia, sem az Unio nem ismerték el.

A Times arra a következtetésre jut, hogy Appam-ot német hadiszákmányként fogják tekinteni. Ha a hajó vihar, fűtőanyag hiánya, vagy az elemekkel való tehetetlensége miatt futott be Norfolk kikötőjébe, ismét el kell hagynia a kikötőt, mielőtt a szükséges dolgokkal ellátta magát; ha pedig ezt nem teszi, a szákmány-legénységet internálják, az utasokat és a hajó legénységét ellenben szabadon

bocsátják. Ha a hajó nem tud efféle menteséget felhosi, a szákmány automatosa a rézebbi hajótulajdonos birtokába megy át. Egy másik cikkében a Times annak lehetőségéről beszél, hogy az Appamot mégis német hadihajónak fogják tekinteni. Ha hadiszákmánynak tekintik, akkor a nemzetközi jog e ponton nagyon bizonytalan.

Washington. A kormány felhívta a vámhatóságokat, hogy az Appam utasait bocsássák szabadon.

— Kitüntetés a hősi halált halt aradi bírónak A Lovasen elfoglalását eredményező bátor és egyszerű harcokban lelta halálát az aradi királyi törvényszék bírói karának egyik nagytudásu, tehetséges tagja: Lukács Miklós. A vitéz népfelkelő főhadnagyot a rohamra induló csapata élén fűradtan találta szíven az ellenség golyója. Ott alusza álmát a nekünk megszólalt búske határhegy lábánál. Hősi haláláról kevesen megemlékezett az uralkodó is, a ki az ellenség előtt elesett vitéz főhadnagynak, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért utólag adományozta a sionum laudiet, ezt a szép és ritka kitüntetést. Az első sionum laudiet még Lukács Miklós mellére tűzték, a másodikát, az ezüstöt már csak fejfájára illeszthetik a hős katonának.

— Adományok az aradmegyei rokkantak alapjára. Az Aradvármegyei rokkant katonák, hadiözvegyek és árvák alapja javára a következő újabb adományok érkeztek Baross Ferenc dr. főispánhoz: Bohus Zsigmond báró 150 korona, Pácz György 100 korona, Dálnoki Nagy Lajos dr. 100 korona, Egy asztaltársaság 20 korona, N. N. 20 korona, Korniss Testvérek (Arad) 50 korona.

— Nyugalomba vonuló közötti felléve. Gellér Béla Temesvári közti kerületi felügyelő, kir. műszaki tanácsost sajtó közlése február hó 1-től a kereskedelemügyi miniszter nyugalomba helyezte. Mielőtt állását elhagyná, aradvármegyei felügyelői működése alatt tapasztalt támogatásért úgy Kemény Bertalan műszaki tanácsosnak, az aradi államépítészeti hivatal főnökének, mint a hivatal többi tagjainak köszönetét fejezte ki. Gellér Béla 39 évet töltött el államépítészeti hivatali szolgálatában és szorgalmával, szaképzettségével és rátermettségével vezetői állásában is a közérdeket kiválóan szolgálta, minnek elismerésül a miniszter őt a X-ik közti kerület felügyelői tisztséggel bízta meg. Számos műszaki alkotás, Csanádvármegye közlekedés ügyeinek rendezése és különösen előzékeny és szíveskedő módra, melyet a közönséggel és alárendeltjeivel szemben tanúsított, elismerést, kartársainál pedig igazi megbecsülést és szeretetet biztosított részére. Ennek jeléül a X-ik közti kerülethez tartozó államépítészeti hivatalok műszaki tisztviselői február 18-án, az erre felkért Kemény műszaki tanácsos vezetése alatt Temesváron bucsútisztelgésre megjelentek.

— Többet fizet az állam a dohányért. Budapestről jelentik: A pénzügyminiszterium a dohánybevételek árát 1916-ra 30 százalékkal felemelte. Az új termelőknek, valamint a tavalyi területnek husz százalékkal nagyobb területen termelőknek ezen felül ötven százalék árpótléket engedélyeznek.

— Aradi népfelkelők az Aradi Közlönyhöz. Kermess István népfelkelő őrmester, aki ezviki népfelkelő gyalogszázadjában szolgált, írja a 68. tábori postával ezeket a sorokat az Aradi Közlönyhöz:

— Nagy örömmel olvastam itt a lövész-írókban kedves lapjából az aradi híreket, melyek minket aradiakat igen érdekelnék. Legnagyobb örömközpontunkra igazán nagyon pontosan jelenik meg itt az Aradi Közlöny, melyért fogadják ismételtlen hálás köszönetemet. Nagyon jó érzés itt a muszkák országában földalatti lakásunkban, ha jön a posta és hozza a friss hazai híreket. Nagyon sokat olvastam már a 33-as háttársainkról, hogy hol harcolnak, merre verik az ellenséget és mennyi díszeséget aratnak és az indított arra, hogy Arad honvéd-főiről is néha hírt adjak, hogy ezek mit csinálnak, hol verik az ellenséget, mert hogy verik, abban talán nem fognak kételkedni. Mi nagyon szerények vagyunk, hallgatunk és eselékszünk. Hogy hány rossz napot csináltunk már a muszkáknak, erről nehéz volna beszámolni, de a becsarabiai harcra az utóbbi események is fényesen igazolják, hogy Arad honvédei is kivesszik részüket ellenségeink leverésében. Hogy az aradi honvédek hangulatáról is írjak, örömmel mondhatom, hogy kitűnő jó kedvben, a legnagyobb bizalommal verjük a muszkát. Sok szép sikeres támadásban volt már részünk, most azonban legszébb napjainknak azokat nevezzük, amikor egy hatalmas muszkátámadást sikeresen visszavertünk és ezekből az utóbbi időben igazán sűrűn van részünk. Mostanában a muszkák sokat próbálkoznak, úgy látszik megint meglepedtek arról, hogy a honvéd fegyver ellen nem győzhet a muszka tömeg.

— Egy aradi kadét háza Aradfalván. A hazafias fölbuzdulásnak ritka megkapó példája gyerepítia Aradfalva alapít és háza. Ifi. Jakócs Béla, az aradi cs. kir. 83. gyalogezred tartalékos kadéti, a ki a polgári életben az Aradi Kereskedők Takarékos és Hitelközvetkező tisztségviselője, kadéti történet kiemeltetésére alkalmából 600 koronát adományozott Aradfalva alapjára. A harctérről küldött levelében elmondja, hogy a harctérről fölvonulóban szemtanú volt az oroszok pusztítása nyomán, s ennek hatása megmaradt lelkében. A mikor kadéti neveztek ki, az ez alkalmával kapott összes járandóságait rézebbi megtakarított pénzéből 600 koronára egészítette ki és egy ház fölépítésére szánta. Az összeget az Aradi Kereskedők Takarékos és Hitelközvetkező tisztségviselője, a ki a kérésrel juttatta Verjassz Lajos polgármesterhez, hogy Aradfalva egy házat a dícséretes példa megörökítésül ifi. Jakócs Béla nevével jelöljék meg.

— Alhir a spanyol nagykövetség megsértéséről. Bécsből jelentik: A párisi Matin-ban Melgar állítólagos gróf elbeszéli, hogy a bécsi spanyol nagykövetségen letartóztatott két orosz származású hivatalnokot. Ezzel megsértették a nagykövetség területen kiváltságát. Cseceleit bécsi spanyol nagykövet ezzel szemben kifalenti az Abo spanyol lapnak, amely az ottani organumok közül a legnagyobb, hogy az egész elbeszélés légből kapott koholmány.

— Háborús alkalmi művészet cím alatt nyitotta meg Solymosi Márton, az aradiak régi ismerőse idáigiesen műkereskedését a Bohus-palota Atzél Péter-utca 2. sz. alatti helyiségben. Már a címmel is jelesni kívánja, hogy a normális időkbeni kiállítás áraknál el akar tekinteni és olyan árakban szándékozik Aradra hozott előtanu képeit eladni, melyek olcsóságuknál fogva a szászaló erejével fognak hatni.

— Előadás a vakokról. Előkelő és nagyszámú közönség hallgatta végig azt az érdekes előadást, amit Moskovitz Mikes, az Orsz. Vakokat Gyám. Egyes. aradi fiókjának vezetője, szerdán délután a felső kereskedelmi leányiskola helyiségében tartott. Meleg szeretettel és lelkességel ünnepelte a többára hölgyekből álló hallgatóság a vak előadót, ki a vakok felkarolásának történetéről, mai helyzetéről, foglalkoztatásukról szíves és vonzó képet nyújtott. Bővebben ismertette és bemutatta a hat pont kombinációjából álló Braille-írás, amelynek megtanulására rögtön ott a helyszínen vállalkoztak Arad városának minden szép és nemese kézz hölgyei közül: özv. Jakobffy Zoltánné, Darányi Jánosné, Abrai Gizella és özv. Török Jánosné, hogy a nemes old szolgálataiba szegődve szaporítsák munkájukkal a vakok még eddig hiányos könyvtárát. A nagy érdeklődésre való tekintettel az előadást legközelebb megismétlik.

— A cukrászok listje. A listösszeállítás adatainak feldolgozása után az az eredmény, hogy a város közönségének havonta 28 és fél vagyon feletti van száksága. Feltéve, ha a Hadi Termény Részvénytársaság átveszi a malomkőnél magánosok részére lekötött és most rekvizált lisztet. A tanácsnak azonban ezenkívül a lisztet feldolgozó iparosok sorsával is kell foglalkoznia. A 371. számú miniszteri rendelet az iparosoknál levő lisztet is az említett részvénytársaság tulajdonába utalja és most a cukrászok, békéltők és nyakótkészítők, akik szakszerűségükkel megfelelően ellátták magukat, igen súlyos helyzetbe kerülnek. Ha elvonnák a lisztjeiket. A mint értesülünk, a tanács egyik másik tagja azt a nézetet vallja, hogy az iparosoknak be kell szüntetniük üzemüket, mert a kenyérellátás mellett másérendű kérdés, vagy a cukrász sülémény vagy nincs? Azonban remélhetőleg a tanács többsége nem osztja ezt a nézetet, mert ha a kormányrendelet módjától az ipar folytatására, akkor a helyi hatóságoknak nem lehet a feladata ezt meggátolni. Az említett miniszteri rendelet 7. szakasza arra kötelezi a Haditermény Részvénytársaságot, hogy az itt rekvizált lisztet itt is hagyja és a hatóságoknak módjában áll, hogy a helygymintistertől a felhasználás részleteire felhatalmazást kérjen. Az aradi kereskedelmi és iparkamara ma írt Varjassy Lajos polgármesterhez és kérte, hogy intézzen felterjesztést a helygymintistertől a kérje tőle, hagyja Aradon a lisztet feldolgozó iparosoknál rekvizált lisztet. Különben szombat délután a közéleti bizottság rendkívüli ülésben foglalkozik a kérdéssel.

— Halálozás. Az aradi legelőkelőbb családokat borítja gyászba Lukács Géza kaszaperi földbirtokos halála, aki tegnap 74 éves korában rövid haláltusa után hunyta örök álmra szeméit. Hosszabb idő óta, teljesen visszavonulva élt birtokán, annak művelésére fordítva a belettség mellett megmaradt életkedvét és energiáját. Szívbeteg volt a gasztroknás és az elméletileg is nagy képességgel gazdának, aki élethivatásának tekintette a magas szintű agrarkultúrát és ezzel a népnek akart példát adni, gyermekeiben és unokájában találta meg minden földi boldogság teljességét. Halálát hűséges hitvesén szívtelt Thomka Koppán kívül, leánya Varjassy Lajos dr. kamarai titkár neje és fia Lukács István dr. főispáni titkár, sóvére özvegy Wenter Gerőné valamint a Thomka és Köpf családok gyászolták. Összinté és igaz részvétet keltett az aradi, aradmegyei és eszék-megyei előkelő körökben a gyász. Temetése február 4-én délután fél három órakor lesz a mezőkovácsbányai halottak házában és ugyanott a család sírjában helyezik örök nyugalomra.

— Engel női kereskedelmi szaktanfolyama (Lázár Vilmos-utca 2.) Beiratkozások a februárban kezdődő 3-4 hónapos kurzusra folyó hó 5-ig délelőtt 10-12-ig, délután 3-4-ig. Telefon 1043. 784

— Házi perpatvarból súlyos testi sérülés. Ma délután három óra táiban telefonon jelentették a rendőrségnek, hogy a Csarnovits Péter-utca 1. számú házban gyilkosság történt. A rendőrségtől Rácz Béla ügyeletes rendőrtiszt, Prohászka László dr. tb. főorvos és Rónay detektív mentek ki nagy apparátussal, hogy mindjárt megkezdtek a gyilkosság ügyében a nyomozást. Mire azonban kiértek, a meggyilkoltnak hitt nő magához tért a kiderült róla, hogy sérülése még csak nem is veszélyes. Az történt, hogy a Csarnovits Péter-utca 1. szám alatt lakó Heller Aron metező fiát, ugyanebben a házban lakó Baumann Fülöp bádógos mester meg akarta verni. Hellerné azonban gyermeke védelmére sietett a szobából nagy perpatvar keletkezett, melynek hevében Baumann egy vasdarabot az asszony feléhez vágott, úgy, hogy ez eszméletlenül esett össze. Prohászka László dr. megállapította, hogy Hellerné sebe husz napon belül gyógyul. Baumann ellen súlyos testisérülés vétsége címén megindult az eljárás.

— Csavargásért elítélt gyanús ember. Tegnapelőtti laukban megirtuk, hogy egyik aradi kávéházban egy rendőrtisztviselő két idegen embert igazolásra szólított fel, mert azok különös viselkedésükkel magukra vonták a közönség figyelmét. A rendőrtiszt mindkettőt felkísérte a rendőrségre, ahol az egyiket, miután az igazolta magát, nyomban szabadon eresztették. A másik nem tudta magát sehogy sem igazolni, azt mondta, hogy Kosztolányi Dingha Pál vákuumhelyi születési, kőpügyök. A detektívek hamarosan megállapították, hogy az idegen ember valódi nevét mondotta, ha kiderült az is, hogy többézer volt már büntetve és évek óta körözik családja miatt. Beretz Ferenc rendőrkapitány, miután megállapította, hogy ez a körözés már elévült a utabban nem adtak ki ellene, Dingha Pált csavargás miatt átküldötte a rendőrbíróhoz, ahol Gramsz László dr. rendőrkapitány az uri csavargót nyolc nap elzárásra ítélte. Kosztolányi Dingha Pál az ítéletben megnyugodott.

— Eljegyzés. Összinté örömmel vette tudomásul az aradi társaság azt a hírt, hogy Eckhardt Edének, az Aradi Elő Takarékpénztár általános tisztelátben és becsülésben álló igazgatóhelyettesének fia Eckhardt István, vőlegény: eljegyezte Winkler Mici. Eckhardt István, aki a polgári életben az Aradi Elő Takarékpénztár teljes tisztviselője, a háboru kitörése óta pedig a 33. gyalogezredben szolgál mint tartalékos hadnagy; a harctéren ismételtén kitüntette magát és vitézségét a király a sigrum laudis adományozásával ismertte el. A kitüntetett tartalékos tiszt most szabadságra tért vissza harctéren levő szülőjétől és szabadsága alatt ünnepelte eljegyzését. Az Eckhardt családot az alkalomból is igen sokan keresték fel meleg szeretetszóval.

— A vak katonáknak. Ruzs Béla körjegyző 18 korona 80 fillért küldött a vak katonáknak, mely összeget Kishalmágyon Mócs Atanás hárszentelésén gyűjtötte. Az adakozók: Ruzs Béla és neje S. Nikula János lelkész 2, Valea János tanító 2, Popescu Sándor 2, Manyard István 1, Olló Péter 3 koronát és Olló Szimon harangozó 80 fillért. — Néhai Németh Alajos waggonyári hivatalnok, 33. gyalogezredbeli önkéntes keszoniára szánt összegből megmaradt 23 korona 50 fillér felajánlást azon kérelemmel küldötte az Aradi Közlönyhöz a Veltzer waggonyári tisztviselő nevében Hóha Géza, hogy azt a háboruban megvakult katonák javára. Hiteles helyre juttassuk. Az adományt rendeltetési helyére küldjük.

— Aradiak a veszteséglistában. A most megjelent 307. számú veszteséglistában adatai szerint hősi halált haltak: Hoppo Aladár főhadnagy a 2. népfelkelő hadseregredből, Knapp Ferenc (Anina), Kuzman György (Szemplak), Ruzsanda Malin (Tornova), Szűcs Vaszl, Zsikits György a 33. gyalogezredből.

— Ongyilkos öregember. A Trombita-utca 28. számú házban lakott hosszabb időn keresztül Derényi Ferenc hatvanhárom éves napszámos. Az öreg ember állandó érinthezést tartott fenn a ház lakóival, akiknek tegnap feltűnt, hogy már napok óta nem látták. Be akartak menni lakásába, de az be volt zárva. Különösnek találták a dolgot és ezért a lakás airtát felfeszítették. A szobából fojtó megüledett füst szag áradt ki és az öreg napszámos holtan feküdt ágyában. Az asztal nyomban értesítették a rendőrséget, ahonnan Vidáki Gusztáv ügyeletes rendőrtiszt és Prohászka László dr. tb. fő orvos mentek ki. Megállapították, hogy Derényi Ferenc öngyilkosságot követett el. Kályhájába erősen befűtött és a kályha csövét kiemelte. Széngáz ölte meg. Megállapították azt is, hogy a napszámos még pánteken követhette el az öngyilkosságot. Levelet vagy írást nem hagyott hátra a így nem tudják, hogy mi késztette arra, hogy életét megváltsa. Holttestét kiszállították a felső temető halottak házába.

— 43-ik államsorsjáték. F. évi február 10-én tartják meg a közös polgári jótékony célokra rendezett 43-ik államsorsjáték húzását, ezen sorsjáték tartalmaz 21.148 nyereményt, melyek mind készpénzben fizetnek ki, köztük 200.000, 50.000, 30.000, 20.000 stb. koronás főnyereményekkel. Sorsjegyek a 4 koronával kaphatók dohányüzletekben, váltóüzletekben, adó, posta és vasuti hivatalokban stb. 6781

— Alkalmi vétel a Fischer nagyáruházban a Szabadság-terén. Nyers selvem férfi-vagy női ruha 7 korona darabja. Finom órná harisnyák nagyon olcsó árban! A berlini kollektívól legfinomabb női ridkölök és pénzerszénnyek a míg e készlet tart. Még olcsó rési árak!!!

— Underwood-gépiró és gyorsíró szakiskola Zifer és Hollós cégnél, főpostával szemben. Ugyanott írásmunkák és sokszorosítások a legújánvosabban vállaltatnak. 4697

— Gyermekekocsik, gyermek-székkek csak a Fischer nagyáruházban 10 koronától 150 koronáig.

— Uzleti könyvek, u. m. strazzák, tékonyok és irodai cikkek Kerpelnél. 193

— Páncszalvéták olcsón Kerpelnél. 198

EGYESÜLETI ÉLET.

A polgári jótékony-egylet közgyűlése. (Nyolcvanöt év a jótékony munkájában. — Megemlékezés Sarlot Domokosról. — Elismerés Kovács Vincének.)
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 3.

Arad városának legrégebbi és egyben leghumánusabb egyesülete: a polgári jótékony egyesület február 2-án tartotta meg nyolcvanötödik közgyűlést. Erről az egyesületről, amely nyolc és fél évtizeden át zaitalanul, de annál eredményesebben gyakorolja a jót, minden évben csak egyszer, közgyűléseken olvasunk.

Ezrekre megy azon, önhibájukon kívül nyomorba jutott, aradi polgárok száma, akiket az egyesület a pászulástól, vagy a koldulás szegényétől megmentett.

A közgyűlést vezető Kovács Vince alelnök a tisztelet és hála szavaival méltatta a múlt évben elhunyt Sarlot Domokos egyesületi elnöknek az egyesület javára negyven éven át kifejtett áldásos munkásságát. A lelkeket megindító emlékbeszéd után a közgyűlés az elnök javaslatára kimondotta, hogy Sarlot Domokos elhunyt felett érzett részvétét a jegyzőkönyvbe iktatja, aroképét olajban megfesteti, „Aradfalva”-ban egy házat az ő nevével neveztet el és a megboldogult élvilághoz nagy érdemeit az egyesület Nádor-utcai menházában elhelyeszendő márványtáblán megemlékezteti. Az egyesület

az 1915-iki évben 16874 korona segélyt fizetett ki. A Nádor-utcai menházban állandóan 15-16 volt aradi polgár évi és egyesület jótéteményét.

Reinhardt Gyula az egyesület tagjai nevében szép szavakkal emlékezett meg Kovács Vincéről és arról a hasznos, önszertelen tevékenységről, amelyet husz év óta, mint az egyesület titkára, majd alelnöke kifejtett. Javaslataira a közgyűlés a szeretetnek megnyilatkozásával az elnöki tisztségre Kovács Vincét választotta meg.

Kovács Vince a közgyűlés bizalmát megköszönve, kijelenté, hogy Markovits Ignác az egyesület megalapítója, Heim Domokos volt polgármester, id. Andrányi Károly, Kristófy Zsigmond és Sarlot Domokos elnökök után ez a tisztség részére nagy kifüfütetés, amelyben harminc éven át szülővárosában kifejtett közéleti munkájának megjutalmazását látja.

Az elnök javaslatára alelnökké lelkesedéssel, egyhangulag Steigerwald Alajosot választották meg, aki őszinte szavakkal köszöntö meg a vele szemben megnyilatkozott bizalmat.

Az elnök szeretettel emlékezett meg Varjassy Lajos polgármester 40 éves becsületes tisztségviselői működéséről és tekintve azt, hogy a polgármester éveken át busgó titkára volt az egyesületnek: a közgyűlés a nevezetes évforduló alkalmából üdvözlé őt.

(*) Az Aradhegyaljai Szőlősgazdák Egyesülete február hó 6-án délelőtt 11 órakor Aradon, a gazdasági egyesület székházában tartja közgyűlését a következő tárgysorozattal: 1. Az igazgató választmány jelentése az egyesület múlt évi működéséről és a tagok létszámában történt változásokról. 2. A számviz-

sgáló bizottság jelentése az egyesület pénztári számadásairól. 3. A folyó évi költségvetés-javaslata. 4. Megbízás lejártá folytán egy elnök, három alelnök, 80 igazgató-választmányi tag és 3 számvizsgáló bizottsági tagnak három évre való újbóli választása. 5. Részleges és raffles beszerzésének kérdése. 6. Szőlőművelésről való gondoskodás. 7. Esetleges indítványok.

Uj könyvek.

* A Társaság legújabb számában a lap kitűnően összeállított szövegrészen kívül hasonlóan változatos és érdekes az illusztráció. A Társaság előfizetési ára egész évre 18 K, félévre 10 K, negyedévre 5 K. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Ritsa-szálló.

* A Munkásügyi pártbizottságok és a katonai felügyelet alá helyezett gyárak munkásainak munka-, bér- és szolgálati viszonyára vonatkozó honvédelmi miniszeri rendelet részletes magyarázó szöveggel megjelent. A könnyen áttekinthető, ügyesen összeállított kis füzetet Jászai Samu a Szakszervezeti Tanács titkára írta és a Népszava könyvkereskedése adta ki. Ára 80 fillér, kapható minden könyvkereskedésben.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1916. évi február 4-én:

A) Béria.

B) Béria.

A császárné.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete este fél 8 órakor.

Felolós szakszervező:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

Limbek János és fia ésó m. k. szab. érdmopere gyára és tometés rendező vállalkoz.

Érv. Enikács Géza né szül. Thomka Ilona, nevé a sejt, valamint gyermekei: dr. Varjassy Lajosné szül. Lukács Mária és dr. Lukács István nevében a földaltonról megteremtéssel tudatja, a feleségem 75 férj, a forrón szeretett édes apa, nagypapa, testvér, sógor, nagybácsói és szomszédok.

Lukács Géza,

kaszapéri földbirtokosnak,

folyó évi február hó 2-án, délután 4 órakor, életének 74-ik, házasságának 35-ik évében, rövid szenvedés után a mindenható bölcs rendelkezéséhez képest bekövetkezett jobblétre szenderültét.

A kedves halott sík maradványai február hó 4-én, délután 2 és fél órakor fogtak a mezőkovácsházi halottak házból a róm. kat. anyaszentegyház szertartásai szerint történt beemelés után ugyanott a családi sírkövek árka nyugalomra helyezni.

Az engedelmős szent-misét a boldogult lelki üdvéért folyó évi február hó 10-én reggel 9 órakor fog a főt. Minorita-sztyák templomában az agok Urának bemutatni.

Pihenése eszöndes, emléke átközt legyen!

Arad, 1916. február hó 3.

Érv. Wenter Geróné szül. Lukács Teréz, testvére. Dr. Varjassy Lajos, veje. Varjassy Ilona, unokája. Dr. Köpfi Jánosné szül. Thomka Erzsébet, Thomka Zoltán, unokahuga, illetve unokahócsa. Thomka Pál, Thomka Ida, érv. Thomka Gyuláné szül. Baghi Etelka, érv. Lukács Gyuláné szül. Balta Irma, sógorai, illetve sógorai. 782

URÁNIA

Pénteken és szombaton

Az emberi ügyesség legnagyobb csodája! Berlinben, Bécsben, Budapesten 1000 előadást ért filmremek!

A haláljockey

Artista drámá 5 részben.

Előadások 1/2, 5, 7/8, 1/8 és 9 órakor.

Kedvezmények nem érvényesek.

Számozott jegyek a Koch-üzletben (Deák Ferenc-utca) kaphatók.

Meghívó.

A Kisjenői Takarékpénztár Részvénytársaság

XXXII-ik évi rendes közgyűlése

1916. február hó 20-án d. e. 10 órakor fog az intézet helyiségében megtartatni, melyre a tisztelt részvényes urakat tisztelettel meghívom.

A közgyűlés tárgyai:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
  2. Az igazgatóság jelentése.
  3. A felügyelő-bizottság jelentése.
  4. Az évi zárszámla és mérleg előterjesztése és a felmentvény megadása.
  5. A tiszta nyereség hovatartozásáról szóló igazgatósági javaslat feletti határozat.
  6. Netáni indítványok az alapszabályok 38. §-a értelmében.
- Kisjenő, 1916. január hó 27-én.

Dr. Hubay Pál s. k.,
társulati elnök.

Megjegyeztetik, hogy a részvényesek jogukat vagy személyesen, vagy törvényes képviselők és meghatalmazott részvényesek által gyakorolhatják; továbbá, hogy a közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvényei a közgyűlést megelőzőleg 20 nappal előbb a társaság részvénykönyvében nevére iratott és a közgyűlés megkezdése előtt le nem járó szelvényeivel együtt a társaság pénztárnokánál letéttett, miről a pénztárnok és a napbiztos által térítvény adatik, mely igazolójeggyül szolgál.

Tartozik.

Mérleg-számla.

Követel.

Pénztár	58798 15	Alaptőke	600000
Más pénztárszervezeteknél elhelyezett tőkék	4494 56	Tartalék tőke	162038
Váltó	1518222	Külön tartaléktőke	30000
Jelzálog	477769	Házépítési alap	22000
Kötvény	169804	Messzer Lipót alapítvány	2100
Folyószámla	48968	Betét	1277635 12
Saját értékpapírok:		Viszleszámítás	114730
40320 K. n. é. 4 1/2% járadék	392256	Lombard	30000
16800 K. n. é. 4 1/2% törl. járadék	13440	Hitelezők	30029 50
1800 K. n. é. 4% Korona járadék	1260	Fel nem vett osztalék	396
60000 K. n. é. 6% hadikölcsön	57000	Hátralékos tőkekamat adó	3189 07
Különbféle sorsjegyek	2100	Atmeneti kamatok	52727 33
Ingatlan	11800	Tiszta nyereség	62184 74
Vegyések	1128 05		
	2387029 76		2387029 76

Kisjenő, 1915. december hó 31-én.

A könyvelésért:
Toldy Lajos s. k.

Vály s. k.
ig. elnök
Csukay s. k.
igazgató.

Messzer Lipót s. k.
ig. elnök.
Braun s. k.
igazgató.

Mann s. k.
igazgató.

Ezen mérleg-számlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és azt mindenben helyesnek és rendben levőnek találtuk.

Kisjenő, 1916. évi január hó 24-én.

Dr. Patkós Gábor s. k.
felügy. biz. elnök.

Löwy Károly s. k.
felügy. biz. tag.

Beck Mór s. k.
felügy. biz. tag.

Riszdorfer Gyula s. k.
felügy. biz. tag.

Felügyelő-bizottsági jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

Van szerencsénk a t. közgyűlésnek bejelenteni, hogy kötelességünknek megfelelően a Kisjenői takarékpénztár ügykezelését az elmúlt 1915. évben figyelemmel kísértük, a pénztárt, értékpapír-készletet és egyéb állományokat több ízben megvizsgáltuk s azokat minden alkalommal teljesen rendben levőknek találtuk.

Az 1915. évi mérleg- és nyereség-vesztés-számla a kereskedelmi törvény, valamint alapszabályainknak megfelelően vannak felállítva s átvizsgálásunk alapján igazoljuk, hogy azoknak minden egyes tételére a társaság könyveivel és vagyonával megegyeznek.

Az igazgatóságnak a mérlegben kimutatott 62184 korona 74 fillér tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslatát elfogadásra ajánljuk s ugy részünkre, mint az igazgatóság részére az 1915. évi üzletévre vonatkozólag a felmentvényt megadni kérjük.

Kisjenő, 1916. január hó 24.

Dr. Patkós Gábor s. k.
f. b. elnök.

Löwy Károly s. k.
f. b. tag.

Beck Mór s. k.
f. b. tag.

Riszdorfer Gyula s. k.
f. b. tag.

Költözők figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átvezetéseket
jutányosan végez

Kalmár József
villanyszerelői vállalat
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Házi- szappant

veszek
bármily mennyiség-
ben

Kalmár Endre
Arad, Arpád-tér 5. szám.
Városi és megyei telefon 670.

Legnagyobb fűtőanyag megtakarítás!

A városi mérnöki hivatalban ki-
próbált

kettős fűtőkályhák
és kettős füstcsövekkel
érhető el.

Megállapított ugyanis, hogy ezen
kályhák és füstcsövek használata-
nál a fűtőanyag fele megtakarítható.

Patent

Kettős füstcsövek állandóan rak-
táron vannak és igen olcsók. —
2. sz. (kis szobára) 8 korona.
3. sz. 9 korona. 6. sz. 30 korona.
Egyedül

Hönlig Ottó

III. idr. szobadöntő
szivattyú készítő
Arad, Rákóczi-utca 27.

Tek. Hönlig Ottó unak. Arad.
A kettős "Patent" fűtőcső igen
jó, mert kevés fűtőanyagot meg-
ad Mindenkinnek ajánlhatom. Tisz-
lettel Prollich István.

Patent kútszivattyúk.
Patent borszivattyúk.
Patent tűzfecskendők.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

„Az élet álom”

Jellegére levél van a kiadóhivatalban F. M. és dr. H. B.-től, kériük átvenni. 768

„Az élet álom”

Jellegére levél ment „Bisalomra érdemes”-től. 767

Sariottenburg-nak

levele van. 192

„Bisalomra érdemes”-nek

levél ment. 191

OKTATÁS.

Tanításban gyakorlott

egyetem hallgató tanítványt keres. Bővebbet a kiadóban 727

LAKÁST KERESNEK.

Keresek

május hó 1-re modern 4 szobás lakást, lehetőleg 1-ső emeleten. Ajánlatokat Apponyi Albert-ut 2., földszint 2. alá kérek. 788

Május 1-re

8 szobás, földszintes lakást keresek. Magánháts előnyben. Ajánlatokat a kiadóhivatalba „36 lakás” címre kérek. 693

5 vagy 6 szobás,

modern lakás a Fő-tér közelében kerestetik május 1-re. Cím a kiadóban. 738

Értem szobás

modern lakás, teljes komforttal kerestetik folyó évi május elsőjére. Ajánlatok a kiadóhivatalba „Komfort” jellegre kérek. 726

KIADÓ LAKÁS.

Egy modern

háromszobás utcai lakás, fürdőszobával és mellékhelyiségekkel, kiadó Pöltenberg Ernő-utca 14. szám. 772

2 nagy udvari szoba,

fürdőszoba és hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt, május hó 1-re kiadó Deák Ferenc-utca 22. szám alatt. 764

Két szoba,

előszoba, fürdőszoba és hozzátartozó mellékhelyiségekből álló modern lakás május hó 1-re kiadó Deák Ferenc-utca 4. szám alatt. Bővebbet a házfelügyelőnél. 768

3 szobás lakás,

fürdőszobával. május hó 1-re és egy 1 szobás lakás konyhával, azonnalra kiadó. Lovarda-utca 1., Attila-tér sarok. 765

3 szobás

utcai földszintes lakás, fürdőszobával, május 1-re kiadó Mikes Kelemen-utca 88. szám. 191

3 szobás modern

földszinti utcai lakás, előszoba, cseléd- és fürdőszoba, mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Bővebbet Flórián-utca 16. szám. 760

Különbejárata,

elegánsan butorozott első emeleti szoba, az Erzsébet királyné-körút 18. sz. a, azonnal kiadó. Bővebbet Krausz Paulin könyvkereskedésében. 778

Kiadó lakás.

Hasszinger-utca 4. szám alatt, I. emeleten 6 parkettázott szoba, fürdőszobával minden szükséges mellékhelyiséggel, parkirozott udvarral május 1-től, esetleg két részben is kiadó. Bővebbet ugyanott, földszint balra. 759

Csanádi-palotában

egy földszintes lakás, 1 utcai, 2 udvari szoba kiadó. Bővebbet a házmesternél. 764

ALKALMAZÁST NYER.

Intelligens leányok

alkalmazást nyernék némi kezdőfizetéssel Földes Kelemen gyógyszerárában, Aradon. 774

Gépirónő,

ki német-magyar levelezést, valamint gyorsírást érti, felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 776

ALKALMAZÁST KERES.

10 évi gyakorlattal

bíró raktárnak, gabonaüzletben alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 770

Fiatal fűszerkereskedő segéd havi 60 korona és teljes ellátással, alkalmazást keres. Vajna József, Szászváros. 769

Német nevelőnő,

beszél magyarul is, ajánkozik február 15-re uri családhoz 1-2 gyermek mellé. Szives megkeresést „Házas” jellegre a kiadóhivatalba kér. 777

ÜZLETEK.

30 éve fennálló

jómenetű és nagy vevőkörrel rendelkező lisztüzlet, vezetés hiánya miatt, azonnal átadó. Kossuth-utca 66. sz. 749

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Különböző nagyságu

ládák, egy és két fenekű olajshordók eladók. Földes-gyógyszertár. 774

Egy teljesen új

fél matt hálószoba és egy 8 méteres pult eladó. Cím a kiadóhivatalban. 771

Egy modern íróasztal,

egy jégsekrény és egy allg hessz nait drapéria eladó. Cím a kiadóhivatalban. 779

INGATLAN.

Libás-dűlőút 22. száma

mintegy 6 magyar holdnyi terület feles művelésre vagy es évre bérbéadó. Ugyanott érett istállótrágya eladó. Hehs Vilmos, Deák Ferenc-utca. 776

Eladó

egy minden komforttal ellátott, 4 szobás, teljesen új ház, 14 évig adómentes, továbbá egy 85 méter hosszú, 10 méter széles földszint és emeletes, teljesen új, gyári helyiségnek, műhelynek, malomnak vagy raktárnak alkalmas új ház, 15 évig adómentes, a Fő-tértől 4 pernyi járásra, tehermentes. Értekezhetni a tulajdonosnál, Bercesényi Miklós-utca 21. szám. 676

KÜLÖNFÉLE

Váro termek,

kör-termek, megfigyelő állomások fertőtlenítésére legalkalmasabb Carbolsavas mosó szappant ajánl Dr. Földes és Hehs pipere szapan és vegyszeti gyára Arad. Kilonkint 4 koronáért. 12

Hirdetmény.

Segédjegyző és irnok: tótváradai körjegyzőségnél (Aradm.) az adóügyekben teljesen jártas egyének, azonnali belépéssel alkalmazást nyerhetnek. Segédjegyző fizetése 1400 korona, lakbérére 200 korona. Irnok fizetése 1200 korona, a jövedelemből is részesíttetnek.

Tomutia,
körjegyző.

740

Vöröshagyma, fokhagyma, dughagyma, hagymamag, zöldcségaru

kiseb és nagyobb mennyiségben legjutányosabban kapható. :: Arak kérdezősködésre. :: Jókarban levő használt jute-zsákok eladók

MANDL ZSIGMOND

MAKO.

538

Az idei színházi évad legnagyobb sikere

Az Akadémia Vojnich díjával koszorúzott nagyszerű szindarab!

A kisasszony férje.

Drégely Gábor vigjátéka...

A Budapesti Magyar Színház, a bécsi Deutsches - Volkstheater, a berlini Lustspielhaus és a hamburgi városi színház szenzációs műsordarabja. ::

Megjelent csinos könyvalakban és kapható a SZERZŐI JOG ÉRTÉKESÍTŐ KÖZPONT irodájában Budapest. IV., Bécsi-utca 1. szám alatt. Megrendelhető utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése mellett. 781

Ára 2 kor. 50 fillér.